СЎНГГИ СОАТДА

МАМЛАКАТИМИЗДА

• «ЭКОСАН» экология ва саломатлик халқаро жамғармаси Латвия Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси билан тузган ҳамкорлик шартномаси Ўзбекистон ва Латвия ўртасида ўзаро манфаатли алоқаларнинг ривожланишига кўмаклашади. Унда иккала мамлакатнинг экология муаммолари ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш билан шуғулланувчи, тиббий дори-дармон ва асбоб-ускуналар ишлаб чиқарувчи фирмалари, давлат ва турли жамоат ташкилотлари ўртасида амалий алоқалар ўрнатишга ёрдам бериш кўзда тутилган.

***

• ХАЛҚАРО иқтисодий таълим тажрибаси ва Ўзбекистонда унинг ривожлантирилиши Тошкент Давлат иқтисодиёт университетида ўтаётган ва икки ҳафта давом этадиган семинарнинг мавзусидир. Унда вилоятлар олий ўқув юртлари қошида ишлаётган бизнес мактабларининг директорлари ва ўқитувчилари иштирок этмоқда.

***

• НАМАНГАН вилоятининг Косонсой туманидаги «Ал Луқмон» акционерлик жамиятига қарашли дорихоналар ва фитобарлар аҳолига хилма-хил шифобахш гиёҳлар ва улардан тайёрланган дори-дармонларни сотмоқда.

ЖАҲОНДА

• ФРАНЦИЯ тинч уммонидаги Фангатофа оролида олтинчи мартаба ер ости ядро портлатишни ўтказди. Куни кеча эса Франция Президенти Жак Ширак унинг мамлакати бундан буён ядро синовларини тўла тўхтатганини айтди.

***

• РОССИЯ Бош вазири Виктор Черномирдин Америка Қўшма Штатларига расмий ташриф буюрди. У бу ерда АҚШ вице-президенти А. Гор билан учрашди.

***

• ИСРОИЛ Олий суди 14 йилдан буён қамоқда сақланаётган 78 ёшли олим Маркус Клинбергни унинг соғлиғи ёмонлашгани туфайли муддатидан олдин озод этиш ҳақидаги илтимосини яна рад этди. М. Клинберг собиқ Совет Иттифоқи фойдасига айғоқчилик қилгани учун 20 йил муддатга қамоқ жазосига ҳукм этилган эди.

(ЎзА ва чет эл матбуоти хабарлари асосида тайёрланди).

Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси газетаси

1996 йил 1 февраль, пайшанба № 14 (21.935).

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ватан аҳлларига деганларим

Инсоннинг ўзига энг яқин ҳалокатлик душмани онгсизлик, илмсизликдир.

***

Ўз ҳукуматини, Ватанини ва миллатини сақлаш учун замонавий фан илмини ўқиб билиш фарздир.

***

Инсоният тараққиёти эмас, маданият тараққиёти бўлмиш йигирманчи асримиздаги инсонлар миллий, ватаний, диний ҳуқуқларини сақлаш учун қайси нарсаларни қўлга келтириши зарур эканлигини яхши тушуниб, унинг чорасига киришсинлар.

Алихонтўра СОҒУНИЙ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИНИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Аҳолининг турар жой шароитларини яхшилаш, уй-жойни мулк қилиб сотиб олишга бўлган ижтимоий кафолатлар ва ҳуқуқларни кучайтириш, фуқароларнинг эркин пул маблағларини уй-жой қурилишига жалб этишни рағбатлантириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг, Давлат мулки қўмитасининг, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг, Халқ банкининг, «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг, «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясининг Тошкент давлат акциядорлик уй-жой-жамғарма банки — «Тошкентуйжойжамғармабанк»ни ташкил этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

Банкнинг устав фондини 250 миллион сўм миқдорида ҳосил қилиш тўғрисида муассисларнинг таклифига розилик берилсин.

2. Қуйидагилар «Тошкентуйжойжамғармабанк» фаолиятининг асосий йўналишлари этиб белгилансин:

Тошкент шаҳрида уй-жой қурилишини пул билан таъминлаш учун фуқаролар ва юридик шахсларнинг эркин маблағларини жамлаш;

уй-жой сотиб олиш ҳуқуқини берадиган номлари кўрсатилган уй-жой облигацияларини муомалага чиқариш ва улар билан операциялар ўтказиш;

жисмоний ва юридик шахслар топширган буюртмаларга мувофиқ уй-жойларни қуриш ва сотиб олиш бўйича буюртмачи сифатида иш юритиш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг маблағларини махсус уй-жой ссуда-жамғарма ҳисоб варақларида жамғариш ҳамда уларни муомалага киритиш борасидаги ишларни ташкил қилиш;

уй-жойларни сотиб олиш ҳамда қуриш учун фуқароларга ва юридик шахсларга узоқ муддатли кредитлар бериш;

уй-жойларни барпо этишга оид лойиҳа-қидирув ва қурилиш-монтаж ишларини ўтказишга маблағ сарфлаш;

фуқароларга, уй-жой қурилиш мажмуига кирувчи корхоналар ва ташкилотларга ҳар томонлама банк ҳамда валюта-инвестиция хизматини кўрсатиш;

уй-жой қурилишига ажратилган маблағлар аниқ мақсад йўлида фойдаланилиши, шунингдек, пудрат қурилиш ташкилотлари билан ҳисоб-китоблар ўз вақтида ўтказилиши ҳамда берилган кредитлар қайтарилиши устидан таъсирчан назоратни таъминлаш.

3. «Тошкентуйжойжамғармабанк»ка тажриба тариқасида қуйидаги ҳуқуқ берилсин:

фуқаролар ва юридик шахсларнинг буюртмаларига мувофиқ уй-жойларни бекаму-кўст қуриб топшириш учун буюртмаларни танлов асосида пудрат ташкилотлари ўртасида тақсимлаш;

тузилган шартномаларга мувофиқ, кейинчалик жисмоний ва юридик шахсларга сотиш учун кўчмас мулк бозоридан мавжуд уй-жой фондини сотиб олиш, уни таъмирлаш борасидаги ишларни амалга ошириш.

4. Белгилаб қўйилсинки, қуйидагилар «Тошкентуйжойжамғармабанк»нинг номлари кўрсатилган уй-жой облигациялари бўйича уй-жойларни сотиб олиш ҳуқуқига эгадирлар:

18 ёшга тўлган ва Тошкент шаҳрида камида уч йил доимий рўйхатдан ўтиб истиқомат қилувчи жисмоний шахслар — маҳалла қўмиталари ва туман ҳокимликларининг тавсияномалари бўйича;

Тошкент шаҳрида белгиланган тартибда рўйхатга олинган барча мулкчилик шаклидаги юридик шахслар ўз ходимлари учун — меҳнат жамоаларининг қарорлари бўйича.

5. Белгилаб қўйилсинки, жисмоний шахслар «Тошкентуйжойжамғармабанк»нинг уй-жой облигациялари бўйича сотиб оладиган уй-жой қийматининг 50 фоизи давлат бюджетининг маблағлари ҳисобидан қопланади.

Юридик шахслар бундан истиснодир.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳар йили «Тошкентуйжойжамғармабанк» томонидан мазкур шартлар асосида жисмоний шахсларга бериладиган уй-жойларнинг тахмин қилинаётган ҳажмларини ҳисобга олган ҳолда ушбу банкка молиялаш ҳажмларининг 50 фоизини аниқ мақсад учун ажратиб берсин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги бир ой муддатда «Тошкентуйжойжамғармабанк» билан биргаликда ушбу мақсадларга сарфланадиган харажатларни молиялаш тартибини ишлаб чиқиб, тасдиқласин.

6. «Тошкентуйжойжамғармабанк» омонатчиларига қуйидаги имтиёзлар берилсин:

жисмоний шахслар номи кўрсатилган уй-жой облигацияларини сотиб олишга ва «Тошкентуйжойжамғармабанк» кредитини тўлашга сарфлайдиган даромадининг қисмидан даромад солиғи тўлашдан;

Юридик шахслар «Тошкентуйжойжамғармабанк» билан тузилган шартномалар бўйича ўз ходимлари учун уй-жой сотиб олишга фойдаланадиган даромад (фойда) қисмидан даромад (фойда) солиғи тўлашдан;

жисмоний ва юридик шахслар билан «Тошкентуйжойжамғармабанк» тузган шартномалар бўйича уй-жой қурилиши қўшилган қиймат солиғини тўлашдан;

«Тошкентуйжойжамғармабанк» давлат томонидан рўйхатга олинган пайтдан бошлаб 5 йил мобайнида солиқлар тўлашдан ва қонунларда белгиланган мажбурий тўловлардан озод қилинсин. Бунда бўшаб қолган маблағларни устав фондини кўпайтиришга, банкнинг моддий-техника ва ресурс базасини мустаҳкамлашга йўналтириш шарт.

7. Шу нарса белгилаб қўйилсинки, ҳар бир жисмоний шахс мазкур имтиёзларни қўлланган ҳолда фақат битта квартирани сотиб олиши мумкин.

Уй-жой сотиб олинган кундан бошлаб 5 йил мобайнида у сотиладиган ёки бошқача тарзда кимгадир топшириладиган, ижарага бериладиган ҳолларда, олинган кредитлар ва тегишли имтиёзлар ҳамда солиқлар уй-жой сотилган ёки кимгадир,топширилган куни амалда бўлган ставкалар бўйича тўлиқ миқдорда тўланади.

8. Белгилаб қўйилсинки, уй-жой қурилиши ва уни сотиб олиш учун шартномаларни тузиш чоғида «Тошкентуйжойжамғармабанк»нинг номлари кўрсатилган уй-жой облигацияларининг дастлабки туркуми:

жисмоний шахслар учун — сотиб олиниши тахмин қилинаётган уй-жой майдонларининг камида 20 фоизига;

ўз ходимларига уй-жой сотиб олувчи юридик шахслар учун — уй-жой майдонининг камида 50 фоизига мувофиқ бўлиши керак.

Уй-жой қийматининг қолган қисмига «Тошкентуйжойжамғармабанк»:

жисмоний шахсларга — Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг амалдаги фоиз ставкасининг 25 фоизи ҳисобидан, аммо йиллик фоиз ставкаси 20 фоиздан оширилмасдан 10 йил мобайнида тўлаш шарти билан кредит берсин;

юридик/шахсларга — амалдаги такрор молиялаш ставкасининг 50 фоизи миқдорида бир йилгача муддат билан қисқа муддатли кредит берсин.

9. Жисмоний шахс уй-жой сотиб олиш ва қуриш учун олган кредитини муддатидан илгари тўлаган тақдирда белгиланган имтиёзли фоиз ставкалари уч йилгача бўлса — 50 фоизга, беш йилгача бўлса — 30 фоизга камайтирилади.

10. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги давлат суғуртаси бош бошқармасининг уй-жой қурилиши учун мўлжалланган фуқароларнинг аниқ мақсад йўлидаги барча омонатлари жамики таваккалчиликлардан имтиёзли шартлар билан суғурталаниши тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

11. Ўзбекистон Республикасининг Адлия вазирлиги бир ой муддатда Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси ва Марказий банки билан биргаликда мазкур Фармон қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритишга оид таклифларни тақдим этсин.

12. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда ушбу Фармонни ижро этиш юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ,

Тошкент шаҳри,
1996 йил 31 январь.

<u>*Бу ҳақда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши XV пленумида айтилган эди*</u>

ЧУҚУР ЎРГАНАЙЛИК

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси IV сессияси қабул қилган қонун ва қарорлар, Президент И. А. Каримовнинг мазкур сессияда сўзлаган нутқи узоқ муддатли, дастурий аҳамиятга молик ҳужжатлардир. Уларни ўқиш-ўрганиш мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларни чуқурлаштириш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун ўта муҳимдир. Чунки, уларда баён этилган хулоса ва қоидаларни ўзлаштириш фуқароларимизни ташаббускорлик, тадбиркорлик кўникмаларига эга бўлишларига, Ватанимизнинг нурли истиқболига ишончларининг мустаҳкамланишига, уларнинг айримларини боқимандалик кайфиятларидан халос бўлишларига кўмак бериши шубҳасиздир. Айни пайтда, мазкур ҳужжатларни мутолаа қилиш ХДП аъзолари, фаолларимиз, барча ватандошларимизнинг сиёсий маданиятини оширишга хизмат қилади.

Ана шуларни ҳамда партиямизда қарор топган анъанани ҳисобга олиб, Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши XV пленуми Олий Мажлис IV сессияси ҳужжатлари, Президентимизнинг мазкур сессияда сўзлаган нутқини партиямиз бошланғич ташкилотларида ўрганиб чиқишни ҳамда уларни аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилишни уюштиришни тавсия этди.

Шу муносабат билан Марказий Кенгаш Котибияти, услубий ёрдам тариқасида, Республика Олий Мажлиси IV сессияси ҳужжатлари, Ўзбекистон Президенти И. А. Каримовнинг мазкур сессияда сўзлаган нутқини Ўзбекистон ХДП ташкилотларида ўрганиб чиқиш мақсадида ўтказиладиган машғулотларнинг Намунавий режасини ҳамда унда баён этилган хулоса ва қоидаларни тарғиб-ташвиқ қилишга доир маъруза, мулоқот, суҳбат, илмий-амалий анжуманларнинг Намунавий мавзуларини тасдиқлади.

Улардан бошланғич партия ташкилотлари сиёсий ўқув тизимидаги ҳаракатдаги клублар, тўгараклар, доимий семинарлар машғулотларни ўтказишда, аҳоли турли қатламлари ўртасида тарғибот-ташвиқот олиб боришда фойдаланиш мумкин.

Машғулотларнинг мавзулари ва ўрганиш учун ажратиладиган вақт миқдори-тахминий, уларни шундайлигича қабул қилиш ёки ўзгартириш (тўлдириш, қисқартириш) масаласини ҳар бир жамоа (ташкилот)нинг хусусиятларидан келиб чиқиб, ҳал этиш лозим. Шаҳар, туман партия кенгашлари бошланғич ташкилотларга сиёсий клублар, семинарлар, тўгаракларнинг раҳбарларини танлашда, тарғиботчиларга эса машғулотларни ўтказиш ҳамда уларни услубий ашёлар, маҳаллий далиллар билан таъминлашда амалий ёрдам кўрсатишлари керак.

Маъруза, суҳбат, мулоқот, илмий-амалий анжуманларни корхона, хўжалик маъмурияти, жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ташкил этиш тавсия этилади.

Қорақалпоғистон республика, вилоятлар ва Тошкент шаҳар партия кенгашлари қуйи партия ташкилотларининг шу соҳадаги фаолиятларини мувофиқлаштиришлари ва назорат этиб боришлари зарур.

(Намунавий режа ва Намунавий мавзулар газетанинг 2-бетида эълон қилинмоқда).

Ўзбекистон ХДП МК матбуот маркази.

Абдуғаффор Ҳаққуловни нафақат Самарқандда, балки Хева, Бухоро, Қаршида ҳам яхши танишади. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими унвонига сазовор бўлган бу уста фақат меъморгина эмас, балки тарихий ёдгорликларни таъмирлаш мавзусидаги бир неча китоб ва мақолаларнинг муаллифи ҳамдир. У айни пайтда шогирдларига ёдгорликларни таъмирлаш, кошинкорлик, ганчкорлик, наққошлик ва бошқа ҳунарларни ўргатмоқда.

СУРАТДА: уста Абдуғаффор Ҳаққулов шогирдлари даврасида.

В. ТИМЧЕНКО олган сурат.

Нукус шаҳрида ташкил этилган «Ойзода» фирмасида 40 турдан зиёд маҳсулотлар тайёрланади. Эркаклар ва аёллар кийим-кечаклари, миллий чопонлар, дўппи, пойабзал буюмлари ва ёдгорликлар халқимизга манзур бўлаётир. Маҳсулот таннархи тобора арзонлашиб бораётгани туфайли дўконларда арзон нархда сотилаётир. Корхонага Озода Удербоева раҳбарлик қилаяпти. Ташаббускор, билимдон раҳбар барча ишга бош-қош. Фирмада ўз ишининг устаси бўлмиш юқори малакали ишчилар тўпланишган.

СУРАТДА: пойабзалларни таъмирлаш цехи усталаридан Юсуф Қулмуродов ва Турсунбой Пирниёзов.

А. МУРОТОВ (ЎзА) олган сурат.

ШИФОХОНАДА ДОРИ БОР, АММО...

Қўнғироқ

Шифохоналарда бемор қўлига бир даста дори-дармон рўйхатини тутқазиб, «Мана шуларни топиб келсангиз, кейин муолажани бошлаймиз» дейишларига кўникиб қолувдик. Чунки дори-дармон тақчиллиги бор гап. Лекин тижорат дорихоналари остонасини босган беморнинг кўзи нархларга тушар экан, бир дарди икки бўлади. Зеро, бу дориларни сотиб олишни бировнинг ҳамёни кўтаради, бошқаси ноилож қарз-ҳавола қилади.

Аммо давлат томонидан шифохоналарда ётган беморларга ажратилган даволаш воситаларини ҳам уларга раво кўрмаётган оқ халат соҳиблари бор экан. Марғилон шаҳар прокуратураси ўтказган тергов чоғида шаҳар ўқувчи ва ўсмирлар шифохонасидаги даволанувчилар:

— Ҳамма тегишли дориларни ўзимиз топиб келяпмиз, — дейишди шикоятомуз оҳангда. Демак, бу шифохонада дори-дармон жуда ҳам танқис экан-да, деган хулосага келдик. Аммо тузукроқ текширилганда шифохона бош ҳамшираси В. Цойнинг ҳисобида 700 дона бир марта ишлатиладиган шприц, 72 дона танага суюқлик киритиш системаси, 17 шиша гемодез, турли витаминлар, бинт ва бошқа турдаги камёб дорилар фойдаланилмай ётганлиги маълум бўлди. Ҳатто 1994 йили шифохонага «мурувват» йўли билан берилган 17 тур дори-дармондан ҳам 1995 йил охирига қадар фойдаланилмаган. Беморларга эса жавоб битта — дори йўқ! Хўш, юқоридаги дорилар кимга ва нима сабабдан асралган? Ҳамшира Р. Ҳайитбоеванинг хонасида эса фойдаланиш муддати олти ой аввал тугаган дорилар турибди.

«Ипакчи» ҳиссадорлик жамиятининг тиббиёт-санитария қисмига қарашли болалар маслаҳатхонасида беморларга тарқатилган дорилар расмийлаштирилмаган. «Мурувват» йўли билан олинганларининг бир қисмидан вақтида фойдаланмаслик оқибатида уларнинг муддати ўтиб кетган.

Шаҳардаги талабалар шифохонасидан марказий шифохонага топширилаётган ҳисоботларда бир марта ишлатиладиган шприцлар миқдори негадир аниқ кўрсатилмаган. Бу «паришонхотирлик» боиси нима экан, билмадик... Катта ҳамшира Ш. Акбарованинг зиммасидаги дорилардан камомад чиқди.

Шундай нуқсонлар бошқа шифохоналарда ҳам йўқ деб ким айта олади? Иситмада ёниб турган беморга шифохонада турган дорини йўқ деб, бечорани сарсон-саргардон қиладиган шифокорни ким деб аташ мумкин? Шаҳар, қолаверса, вилоят соғлиқни сақлаш бўлимларидаги мутасаддилар бу ҳолга нима деркинлар?

Алишер ИБОДИНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

БУГУНГИ СОНДА:

2-бет

«ЗАМОН ЯХШИЛИККА ОҒДИ, ЁРОНЛАР!»

Мамлакатимиздаги ўтиш жараёнида ижобий самаралар ўзини кўрсата бошлади.

3-бет

«ҚОЯЛАР ВА СОЯЛАР»

Андижон вилоятида ислоҳотларни жорий этиш йўлидаги муаммолар таҳлили.

4-бет

«ТУРКИЙ ҲИКМАТ МАКТАБИ»

Жаҳон тафаккурига қўшилган муносиб ҳисса хусусида.

Республика Олий Мажлиси IV сессияси ҳужжатлари, Ўзбекистон Президенти И. А. Каримовнинг мазкур сессияда сўзлаган нутқини Ўзбекистон ХДП ташкилотларида ўрганиш бўйича ўтказиладиган машғулотларнинг

НАМУНАВИЙ РЕЖАСИ

Мавзулар	Ажратилган вақт	Машғулот шакли
Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси IV сессиясининг мамлакатимизда амалга оширилаётган туб ўзгаришлардаги ўрни ва аҳамияти	1 соат	Суҳбат
Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ривожланишининг 1995 йилдаги асосий якунлари тўғрисида	1 соат	Маъруза
Мамлакатимизда иқтисодийислоҳотларни чуқурлаштиришнинг асосий хусусият ва вазифалари	1 соат	Маъруза
Қишлоқда туб ислоҳотларни ўтказишнинг аҳамияти	1-2 соат	Давра суҳбати
Миллий валюта (сўм)ни мустаҳкамлаш — шу куннинг муҳим вазифаси	1 соат	Суҳбат
Иқтисодиётни таркибий янгилаш — республикамиз иқтисодий мустақиллигини таъминлашнинг муҳим омили	1 соат	Маъруза
Ўзбекистонда бозор иқтисодиётини вужудга келтириш ва мулкдорлар синфини шакллантириш масалалари	1-2 соат	Суҳбат
Мамлакатимиз мустақиллигини таъминлаш — долзарб умуммиллий давлат вазифаси	1 соат	Суҳбат
Ижтимоий муҳофаза сиёсати самарадорлигини ошириш вазифалари	1 соат	Суҳбат
Фуқароларнинг жисмоний соғломлиги ва маънавий камолотини таъминлаш — Ўзбекистонда янги жамият қуришнинг муҳим шарти	1 соат	Суҳбат
Ёшларни тарбиялаш — умумдавлат, умумхалқ иши	2 соат	Давра суҳбати
Демократик, фуқаролик жамияти асосларини вужудга келтириш — мустақил тараққиётимиз омили	1 соат	Маъруза
Қонунчилик ва ҳуқуқий тартибни мустаҳкамлаш — шу куннинг долзарб вазифаси	1 соат	Маъруза
Ўзбекистоннинг ташқи сиёсати — тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик сиёсати	1 соат	Суҳбат
Ислоҳотларнинг янги босқичида Ўзбекистон Халқ демократик партияси ташкилотлари, барча аъзоларининг ўрни ва вазифалари	1 соат	Давра суҳбати
Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг тақдири, бунёдкорлик режаларининг муваффақияти — ҳар биримизнинг қўлимизда	2 соат	Давра суҳбати

Адабиётлар

И. А. Каримов. Бунёдкорлик — фаровон ҳаёт асоси. Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг IV сессиясидаги нутқи. «Халқ сўзи», 1995 йил 22 декабрь; «Ўзбекистон овози», 1995 йил 23 декабрь.

И. А. Каримов. Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида. «Ўзбекистон», 1995 йил.

Президент Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Самарқанд вилояти Кенгаши сессиясидаги нутқи. «Халқ сўзи», 1995 йил 22 ноябрь; «Ўзбекистон овози», 1995 йил 23 ноябрь.

Истиқлол имкониятларидан оқилона фойдаланайлик. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Қашқадарё вилояти Кенгаши сессиясида сўзлаган нутқи. «Халқ сўзи», 1995 йил 1 декабрь; «Ўзбекистон овози», 1995 йил 2 декабрь.

Тинчлик, барқарорлик ва ҳамкорлик — энг эзгу мақсадларимиз. Ислом Каримовнинг Тошкентдаги дипломатия корпуси ва республикада фаолият кўрсатаётган журналистлар билан учрашувда сўзлаган нутқи. «Ўзбекистон овози», «Халқ сўзи», 1995 йил 30 декабрь.

Ислоҳотлар ҳар биримизнинг виждон ишимиз бўлсин. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида 1995 йил 25 декабрда ўтказилган кенгаш тўғрисида ахборот. «Тошкент оқшоми», 1995 йил 27 декабрь.

Ғалла ва пахта — ризқ-рўзимиз манбаи. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида 1996 йил 23 январда бўлиб ўтган йиғилиш ҳақидаги ахборот. «Халқ сўзи», 1996 йил 24 январь.

Шунингдек, газеталарда эълон қилинган Олий Мажлис IV сессияси ҳужжатлари, вилоятлар фаоллари йиғилишлари ҳақидаги хабарлар, Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши XV пленуми, Тошкент шаҳар ва вилоятлар кенгашлари пленумлари тўғрисидаги мақолалар, маҳаллий матбуот саҳифаларида босилаётган маълумотлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Республика Олий Мажлиси IV сессияси ҳужжатлари, Ўзбекистон Президенти И. А. Каримовнинг мазкур сессияда сўзлаган нутқида баён этилган хулоса ва қоидаларни тарғиб-ташвиқ қилишга доир маърузалар, мулоқотлар, суҳбатлар, илмий-амалий анжуманларнинг

НАМУНАВИЙ МАВЗУЛАРИ

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси IV сессиясининг мустақил мамлакатимиз тарихидаги ўрни ва аҳамияти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Олий Мажлис IV сессиясидаги нутқи — узоқ муддатли дастурий аҳамиятга молик сиёсий ҳужжат.

1995 йилда мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ривожланишининг асосий якунлари.

Иқтисодий ислоҳотлар янги босқичининг устивор йўналишлари ва бош вазифалари.

Қишлоқда туб ислоҳотлар ўтказиш — республикамиз иқтисодиётини ривожлантиришнинг ҳал қилувчи омили.

Қишлоқда ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишлари.

Қишлоққа саноатни олиб кириш, унда кичик ва ўрта корхоналарни ташкил этиш, маиший хизмат тармоқларини вужудга келтириш — долзарб вазифалар.

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш муаммолари.

Ўзбекистон дон мустақиллигига эришиш йўлида.

Мамлакатимиз макроиқтисодиётини барқарорлаштириш — 1996 йилдаги бош вазифа.

Миллий валютани мустаҳкамлаш — асосий иқтисодий вазифалардан бири.

Экспорт қилинадиган молларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш — мустақиллик иқтисодий пойдеворини яратишнинг муҳим омили.

Иқтисодиётни ислоҳ қилишда хорижий сармояларнинг аҳамияти.

1996 йилдаги муҳим вазифа — иқтисодиётимизни таркибий жиҳатдан янгилаш йўлидан боришни давом эттиришдир.

Ўзбекистон иқтисодиётининг ҳудудий таркибини такомиллаштириш халқ хўжалиги тузилмаларини янгилашнинг муҳим йўналиши.

Мамлакатимизда мулкдорлар синфини шакллантириш — жамиятимиз барқарорлиги, уни демократик йўлдан боришининг ижтимоий омилини қарор топтириш.

Пай — қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг муҳим воситаси.

Иқтисодий ислоҳотларнинг бош мақсади — инсон, мустақил Ватанимиз фуқаролари.

Ўзбекистон ҳукуматининг аниқ йўналтирилган ижтимоий муҳофаза сиёсати — амалда.

Соғлом авлодни тарбиялаб вояга етказиш — умумдавлат, умумхалқ иши.

Истиқлол эҳтиёжларига хос таълим-тарбия тизимини яратишга ҳисса қўшиш — давлат, ўзини ўзи бошқариш идоралари, тадбиркорлар, жамоат ташкилотларининг бурчи.

Юртбошимиз мамлакатимизда фуқаролик жамиятига аста-секин ўтиш тўғрисида.

Ислоҳотлар янги босқичида республикада қонунчилик ва ҳуқуқий тартибни мустаҳкамлаш масалалари.

Мамлакатимизда ҳуқуқий давлат, демократик жамиятни бунёд этишда судлар нуфузини ошириш, уларга фуқаролар ишончини мустаҳкамлашнинг аҳамияти.

Ислоҳотларнинг янги босқичи ва Ўзбекистон Халқ демократик партияси ташкилотларининг вазифалари.

Мамлакатимиз ташқи иқтисодий алоқалари самарадорлигини ошириш масалалари.

Ўзбекистон ҳукуматининг Марказий Осиёда тинчликни тўла қарор топтириш, яхши қўшничилик ва ўзаро манфаатли алоқаларни ривожлантиришга доир ташаббус ҳамда амалий ишлари.

Ислоҳотларни жадаллаштиришда фаол иштирок этиш, ташаббускорлик намуналарини кўрсатиш — ХДП ҳар бир аъзосининг ватанпарварлик бурчи.

Ислоҳотлар, янгиланиш тақдири, ўтиш даври қийинчиликларини тезроқ бартараф этиш — Ватанимизнинг ҳар бир фуқароси, барчамизнинг аҳиллигимиз, самарали меҳнатимизга боғлиқ.

Фан оламида

ИҚТИДОРЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

САМАРҚАНД. Икки йилдирки, Алишер Навоий номли Давлат университетининг математика ва физика куллиётларида иқтидорли талабалар гуруҳлари фаолият кўрсатмоқда. Бундай хайрли ишга профессор Саидаҳмад Лақаев раҳбарлик қилмоқда.

Талабалар бу гуруҳларга малакали ўқитувчилар суҳбатидан кейин танланган. Ҳозирча икки куллиётда 3 та гуруҳ бўлиб, 80 нафар йигит-қиз илм сирларини ўрганмоқда.

— Махсус гуруҳда ўқиётганларнинг ўзлаштириши анча юқори. Физика куллиётидаги биринчи гуруҳда 13 талабанинг 6 нафари аълога ўқимоқда, — дейди профессор. — Ўзлаштириши талабга жавоб бермаганлар оддий гуруҳга ўтказиб юборилади. Ўрнига бошқа иқтидорлилар танланади. Бу усул ёшларда илмга қизиқиш уйғотмоқда.

Албатта бундай гуруҳларда ҳамма ҳам ўқиши қийин. Чунки дарс соатлари бошқаларникидан 10-20 фоизга кўпайтирилган. Дарс дастури эса Москва, Санкт-Петербург ва Киев университетларидаги тажрибалар асосида тузилган. Иқтидорлилар оддий стипендия олишади. Лекин аълочилар рағбатлантириб турилади.

Меликул НУШАРОВ,
профессор.
Фармон ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Ишлаб чиқариш

ТЕЖАМКОР УСКУНА

НАМАНГАН. Учқўрғон ёғ заводи ҳиссадорлик жамияти муҳандислари республика озиқ-овқат саноати илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси лойиҳалаш институти олимлари билан ҳамкорликда янги тежамкор ускуна яратдилар.

Янги ускуна шу соҳа кишиларига ёқиб қолди. Ускуна чигитдан чулуғни ажратиб олишда қўлланилмоқда. Қизиғи шундаки, унинг ёрдамида чигит мағзидан олинадиган ёғ миқдори ошиб, сифати яхшиланади. Муҳими, ёғни ортиқча исроф бўлишга йўл қўймайди. Бош муҳандис Тоҳиржон Шамсиддиновнинг таъкидлашича, бундай ускуналарни кўплаб тайёрлаш мўлжалланмоқда.

Абдулла ЖАЛИЛ.

ЗАМОН ЯХШИЛИККА ОҒДИ, ЁРОНЛАР!

Якшанба куни эди. Маҳалламиздан ифторликка айтиб чиқишди. Бордик. Ўн беш-йигирма чоғли одам бир жойда ўтирибмиз. Тошкентнинг нариги чеккасидан меҳмонлар ҳам, водийдан ташриф буюрган отахонлар ҳам бор эди. Йиғилганларнинг бири деҳқон, бири ҳунарманд, бири мелиса, яна бири замонталаб касб эгаси. Хуллас, эл кезиб, юрт оралаб юрган одамлар. Дастурхонда... ноз-неъмат деганингизнинг бари бор.

Ифторлик бўляпти. Ҳол-аҳвол сўрашилди, дуойи фотиҳалар ўқилди. Дастурхондаги узум мақталди. Гап мева-чевадан чиқиб, бозорга кўчди, нарх-навога ўтди. Йилнинг яхши келгани, об-ҳавонинг қарашиб тургани — бари-бари айтилди, шукроналар тилга олинди.

Ана шунда тўрда ўтирган нуроний отахон (Андижон томонлардан келган шекилли) бош силкиб:

— ЗАМОН ЯХШИЛИККА ОҒДИ ЭНДИ, — дедилар.

Ўтирганлар ҳаммаси оғизибол отахонни маъқуллашди.

Мен хушхабардан суюндим, маъқуллашлардан қувондим. Сабаби — булар юртимизнинг турли бурчакларидан келган одамлар эди, оддий халқ вакиллари эди. Шуларки хушхабарни маъқуллашдими, демак, ишонса бўлади. «Эл оғзи каромат» деган гап бор, ахир. Шу суюнчларимни элга билдирай деб қўлимга қалам олдим. Ўйладимки, халқимиз қийинчиликлардан ўтди энди. Ўйладимки, мамлакатимиздаги ўтиш жараёнида ижобий самаралар ўзини кўрсата бошлади. Ўйладимки, Худо хоҳласа, юртимизда тинчлик-аҳиллик бўлса, ҳаётимиз бундан буён фақат гўзаллаша боради...

Ўзбекистонда замон яхшиликка оғди!

Бир уйга йиғилдик неча ўн меҳмон,
Шукрона дегудай тўкин дастурхон,
Хушхабар сўз айтди шунда бир инсон:
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Давра маъқуллади бу сўзни шу чоқ,
Кўнглимда ёришди юз-юзлаб чироқ,
Муттаасис бўлиб айтдим, иншооллоҳ,
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Нега суюнмайин? Халқ айтмайди қалп!
Қалп сўзни барибир сингдирмайди қалб,
Мана, турибди-ку давра ҳам алқаб:
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Рост бўлсин энг оғир дамлар ўтгани,
Бошимиз устидан булут кетгани,
Эй умид қуёши, порла, ён, қани,
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Хушхабарчи ота, оғзингизга бол,
Сиз саксон-тўқсонни қоралаган чол,
Айтмассиз ёлғонни, ўтрикни, алҳол —
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Куни-кеча Тошкентда кенг давра бўлди,
Қирғиз, тожик, қозоқ, туркманим келди,
Дўст халқлар бирликка сўзни бир қилди,—
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Бирлашиб турганда беш дўст, биродар,
Қасд қилолмас бизга на ёв, на хатар,
Ўтаймиз ҳар ғовдан омон, муқаррар,
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Турмуш муштларидан юпқа тортган дил,
Оддий халқ сўзидан жўш урди дадил.
Қани, ҳей юрагим, шукронангни қил,
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Мен бир ҳовлиқма жон, тина билмадим,
Лекин мадҳ-мақтовга кўна билмадим,
Шу шеърни ёзмасдан тура билмадим,
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Қуёш елкамизда, шул тож бизники,
Ҳур, янги чечакдан гултож бизники,
Худо насиб қилса — ривож бизники,
Замон яхшиликка оғди, ёронлар!

Музаффар АҲМАД.

Эндиликда Ўзбекистонда ҳайдов тракторлари етишмовчилигига барҳам бериладиган бўлди. Сирдарёда ташкил этилган «Ўзолтойтрактор» қўшма корхонаси мутахассислари шундай демоқдалар. Қўшма корхонанинг йиғув конвейеридан ҳайдов тракторларининг дастлабки туркуми чиқди. Олтой трактор заводи билан Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги техникасини таъмирлаш ва таъминлаш давлат қўмитаси биргаликда ташкил этган қўшма корхонанинг цехларида янги ускуналар, асбоблар ўрнатилган. Бу борада россияликлар ғамхўрлик қилишди. Бунинг эвазига республикамиз россияликларга пахта жўнатадиган бўлишди.

Ҳозирча олтойликлар 60 та тракторни йиғишга етадиган комплектловчи деталларни жўнатишди. Бундан ташқари сирдарёликлар россияликлардан 24 та «Енисей» комбайнларини сотиб олишди.

Суратда: механика участкаси токарларидан Икром Тошбоев ва Ғанишер Дониёров.

Баҳром ТЎРАЕВ (ЎзА) олган сурат.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ФАКТЛАР

КИНКЕЛ БАЁНОТИ

• БОНН. «Европа иттифоқи (EU) парламент ассамблеяси Россиянинг ҳамжамиятта қабул қилиниши ҳақидаги қарорни қувватлаш билан бу мамлакат очиқ демократик жамият қуриш йўлидан бораётганини эътироф этди», деди Германия Федератив Республикаси ташқи ишлар вазири Клаус Кинкел ассамблея сессиясидаги баёнотида. Унинг сўзларига қараганда, Россиянинг Европа иттифоқига қабул қилиниши мамлакатдаги демократик кучларни қўллаб-қувватлашни англатади ва айни вақтда Россияни Европадан ажратишга бўлган уринишларга зарба беради.

ҚУДДУС ШАҲРИ АРАБЛАР УЧУН ЁПИЛДИ

• ТЕЛЬ-АВИВ. Исроил ҳукумати Ғазо секторда ва Иордан дарёсининг ғарбий қирғоғида яшовчи фаластинлик араблар учун Қуддус шаҳрини ёпиқ деб эълон қилди. Исроил Мудофаа вазирлиги вакилининг айтишича, бу қарор мусулмонлар учун муқаддас Рамазон ойида жума намозларининг ўтказилиши чоғида жамоат хавфсизлигини таъминлаш мақсадида қабул қилинган.

МУЗОКАРАГА ҲАММА НАРСА ТАХТ

• БАЙРУТ. Ливан Исроил билан тинчлик музокараларини қайтадан бошлашга тайёр. Бу мамлакат Президенти Илёс Ҳиравий «Ливаннинг Исроил билан музокаралари учун зарур ҳужжатлар тахт бўлганини» айтди. У, шунингдек Жанубий Ливандан Исроил аскарлари олиб чиқиб кетилгач, Ливан армияси бу ҳудуддаги хавфсизликни таъминлаш вазифасини ўз зиммасига олишга тайёрлигини таъкидлади. Маълумки, бу тадбир БМТ хавфсизлик Кенгашининг 425 резолюциясида ўз ифодасини топган.

ЧЕГАРА ҲАМОН БУЗИЛМОҚДА

• ДУШАНБЕ. Якшанба куни тунда Панж чегара отряди чегарачилари мухолифат аъзоси бўлган 7 нафар қуролли кишини Афғонистондан Тожикистон ҳудудига ўтказишга уринишни барбод этдилар. Россия чегара қўшинларининг Тожикистондаги қўмондонлиги матбуот маркази хабарига қараганда, бошқа чегара постлари ҳам Афғонистондан реактив снарядлар билан ўққа тутилган.

ТАНСУ ЧИЛЛЕР НОРОЗИ

• АНҚАРА. Туркия бош вазири Тансу Чиллер Грецияни Туркия ҳудудларига даъво қилишда айблади. У ўтган ҳафтада Эгей денгизидаги икки кичик оролда Греция байроғи кўтарилгани муносабати билан шундай деди.

Туркия Бош вазири 50-йилларда бўлиб ўтган икки томонлама музокаралар чоғида Греция бу ороллар масаласини кўриб чиқишни таклиф этганини, бироқ, кейинчалик бу масала хусусида мулоқот олиб боришдан бош тортганлигини эслатди.

ЭНГ НУФУЗЛИ ДАВЛАТ АРБОБИ

• ҚОҲИРА. Буюк Британиянинг маркетинг ва информация ассоциацияси Араб давлатлари ўртасида ўтказган сўров натижаларига кўра, Миср Президенти Ҳусний Муборак 1995 йилнинг энг обрўли ва нуфузли давлат арбоби деб топилди.

Саудия Арабистони шоҳи Фатҳ ибн Абдул Азиз ва Марокаш қироли Ҳасан икки эса ўтган йили Ислом дунёсида энг кўзга кўринган намоянда деб тан олинди.

ХАВФЛИ ҲАРАКАТЛАР

• ДЕҲЛИ. Ҳиндистонлик икки нафар полициячи Манипур штатида қўпорувчилар дастидан ҳалок бўлди. Штат маркази — Импхал шаҳридаги савдо марказида ўрнатилган бомбанинг портлаб кетиши икки оила гўдакларини етим қолдирди.

Кейинги йилларда мамлакатда кучайиб бораётган қўпорувчилик ҳаракатлари тобора хавфли тус олмоқда. Унинг жабрини кўпроқ мамлакат тартибни сақлаш органлари ходимлари тортаётир. Импхал воқеаси юз берган куни Ҳиндистон мустақиллиги нишонланаётган Жайпур шаҳрида ҳам бомба портлади. Афсуски, бу ерда ҳам бир неча нафар полициячи ҳаётдан кўз юмди.

КРЕДИТ ОЛИШ ҚИЙИНЛАШДИ

• ПАРИЖ. Францияда нашр этиладиган «ЭКО» газетасининг ёзишича, халқаро валюта фонди февраль ойининг ярмига қадар Россияга кредит бериш ҳақидаги таклифни мутлақо кўриб чиқмайди.

«Россия иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишга қодирлигини исботламас экан, кредит тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмас», дейилади жумладан, шу мавзуга бағишланган мақолада.

ҲАРБИЙ ТЎНТАРИШ ЮЗ БЕРДИ

• НИАМЕЙ. Ўтган шанба куни Нигер ҳарбийлари мамлакатда давлат тўнтаришини амалга оширган эдилар. Нигер миллий қутқариш кенгаши (МҚК) янги муваққат ҳукумат таркибини эълон қилди.

Тўнтаришда раҳбарлик қилган полковник Иброҳим Барре Майнассара миллий қутқариш кенгаши раиси этиб тайинланди.

Собиқ давлат раҳбари Маҳаман Усмон ва ҳукуматнинг бошқа аъзолари айни вақтда ҳибсга олинган.

ЭҲТИЁТ ЧОРАЛАРИ КЎРИЛДИ

• КОЛОМБО. Шри-Ланка ҳарбий қўмондонлиги мамлакат шимолий ҳудудларида назоратни кучайтирди. «Тамил илама «озодлик йўлбарслари» (ТОТИ) раҳбарларининг Жафна шаҳрида кенг кўламли қуролли ҳаракатларни бошлаш тўғрисида берган баёноти туфайли ана шундай эҳтиёт чоралари кўрилди.

Маълумотларга қараганда, айни вақтда Жафнага 150 дан зиёд ТОТИ жангарилари кириб олишга муваффақ бўлган.

ҲАРБИЙ ҚИСМЛАР ЎҚҚА ТУТИЛДИ

• ИСЛОМОБОД. Покистон Президенти Фарух Легарий Ҳиндистон армияси оғир артиллерияси Покистон қуролли кучлари Кашмирда назорат қилаётган ҳудудлардаги ҳарбий қисмларни ўққа тутганлигини айтди.

Ҳиндистоннинг мазкур ҳаракати минтақадаги кескинликнинг янада кучайишига олиб келади, деди Покистон Президенти. Ҳиндистон ҳукумати эса ушбу баёнотни рад этмоқда.

ЯНГИ ПАРЛАМЕНТ ИШ БОШЛАДИ

• АЛМАТИ. Қозоғистон янги парламенти ўз ишини бошлади. Маълумки, мазкур парламент ўтган йилнинг декабрь ойида сайланган эди.

Бу парламент олдингисидан тубдан фарқ қилади. Айни вақтда унинг таркибида иккита палата бўлиб, улар сенат ва мажилис деб аталади. Сенат таркибига 47 нафар, мажилис таркибига эса 67 нафар халқ ноиби кирган.

МУҚАДДАС РАМАЗОН ОЙИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

• ҚОҲИРА. Фаластин миллий маъмурияти (ФММ) муқаддас Рамазон ойи муносабати билан Ҳамас ислом қаршилик ҳаракати аъзоларидан 16 нафарини қамоқдан озод этди.

Фаластин ҳукуматининг мазкур қарори халқаро доираларда бу икки ташкилот ўртасида Қоҳирада имзоланган битимнинг меваси сифатида баҳоланмоқда.

ЯНГИ РЕГЛАМЕНТ МУҲОКАМА ЭТИЛДИ

• БРЮССЕЛЬ. Европа иттифоқи кенгашининг навбатдаги мажлисида таъсис дастурининг янги регламенти муҳокама этилди.

Янги регламент тўрт йил давомида Ҳамдўстлик давлатларига ёрдам тариқасида Европа иттифоқи бюджетидан 3 миллиард долларга яқин маблағ ажратилишини кўзда тутади.

Мазкур регламент Европа парламентида тасдиқланганидан кейин, Европа иттифоқи кенгаши уни расман қабул қилади.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва газеталаридан олинди).

Ислоҳот ва масъулият

ҚОЯЛАР ВА СОЯЛАР

Андижон вилоятида ислоҳотларнинг бориши қандай?

Андижонга ташриф буюрган киши, энг аввало, қандайдир катта воқеа арафасидаги тадорикни пайқайди. Бинобарин, Ўзбекистоннинг бўлажак гиганти-«ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси конвейерларидан дастлабки автомобиллар тушишига саноқли кунлар қолганда бундан ўзгача ҳолат бўлиши мумкин эмас. Бу кунларни ҳар бир андижонлик, қолаверса, мамлакатимизнинг ҳар бир фуқароси орзиқиб кутди, фахр ва ифтихор билан энтикиб ўйлади. Шу боисдан бўлса керак, Асака шаҳрининг тиниб-тинчимас, сергайрат ҳокими Махаммадсобир Содиқов бизни дарҳол улкан қурилиш майдонига бошлади. «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасидаги бунёдкорлик ишларининг миқёси ва қамровини битта мақолага сиғдириш маҳол. Бу ерга қадам қўйган киши Истиқлол сурури ва Ватан қудратини ўзгача куч билан ҳис этади.

Янги корхонанинг ишлаб чиқариш цехларига кириш бизларга насиб этмади. Энг сўнгги тайёргарлик ишлари кетаётгани муносабати билан мухбирларнинг киритилиши вақтинча тўхтатилган экан. Эҳтимол, бу тўғридир. Ахир, янги туғилган чақалоқ ҳам ҳар кимга кўз-кўз қилинавермайди-ку!

Андижон вилоятининг бугунги бўй-бастини тасаввур этиш учун биргина «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасини тасвирлаш камлик қилади. Чунки, айни пайтда вилоятнинг турли шаҳар ва туманларида автомобилларнинг бутловчи қисмларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган ўнлаб қўшма корхоналар ташкил этилган ёки ташкил этилаётир. Умуман, бугунги кунда вилоят бўйича 56 та қўшма корхона рўйхатдан ўтказилиб, шулардан 32 таси маҳсулот бераётганини таъкидлаш ўринли. Вилоятдаги корхоналар бултур 7.033 миллион сўмлик маҳсулот ва 6.190 миллион сўмлик халқ истеъмол моллари ишлаб чиқардилар. Бу рақамлар олдинги йиллардагига нисбатан анча салмоқли. Шунинг учун ҳам андижонликларнинг бунёдкорлик ишларига вилоятга ташриф буюрган мамлакат Президенти Ислом Каримов ва қардош Қирғизистон Республикаси Президенти Асқар Акаев катта баҳо бердилар. Бу, албатта, андижонликларни янада баракали ишлашга, ислоҳотларни чуқурлаштиришга даъват этиши табиий.

Биз вилоят ҳокимлигида саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, аҳолини газ ва ичимлик суви билан таъминлашга доир кўплаб улкан рақамларни эшитдик.

Рақамлар жозибали. Бироқ улар ҳаётда ўз аксини топгандагина шундай. Акс ҳолда у бутунлай бошқача тасаввур уйғотади. Андижон-Фарғона йўлидан кетаётиб дастлабки шундай ҳиссиётни туйдик. Ҳар қадамда йўл четидаги тут дарахтларини кесиб шох-шабба тайёрлаётган кишиларни учратдик. Тўхтаб сўрадик.

— Газ йўқ, кўмир йўқ. Бола-чақани иситиш, овқат пишириш керакми? — Саволимизга савол билан жавоб берди суҳбатдошимиз.

Шу учрашув туртки бўлдию, Бўз туманидаги аҳолини газ ва ичимлик суви билан таъминлаш борасидаги ишлар билан танишдик.

— Туманимизда аҳолининг 88 фоизи газ билан таъминланган. Ўтган йилнинг ўзида 2661 хонадонга газ ўтказдик, — деди туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Нормуҳаммад Аҳмаджонов.

— Шу жумладан туман ҳокимлигининг биноси ҳам газлашганми? — дедик унинг ўз иш ўрнида пальто ва телпак кийиб ўтирганига ишора қилиб.

—Ҳа, энди бошқалар совуқда ўтирсаю, биз иссиқ хонада ўтирсак ярашмайди... — деди у хижолатдан қизариб.

Англадикки, туманда газ йўқ ё бўлса ҳам кам...

Шаҳрихондаги газлаштириш даражаси Бўздагидан ҳам юқори. Бироқ газ таъминоти масаласи у ердагидан кўра ночор. Иситилмаётган мактаблар, болалар боғчалари борлигини эшитиб ичдан эзилдик.

Шаҳрихонда халқнинг иссиқ-совуғига, ислоҳотларнинг боришига масъул бўлган баъзи раҳбарларнинг қўл остидаги вазиятни билмасликлари бизни таажжубга солди. Туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Абдулҳамид Йўлдошевдан тумандаги аҳоли жон бошига кўрсатилган пуллик хизмат миқдорини сўрадик.

— Бизда бу рақам ҳали ҳисоблаб чиқилмаган. Айтолмайман, — деди у очиқ тан олиб. Кейин кимларгадир қўнғироқ қилиб билмоқчи бўлди. Аммо ҳали соат 5 бўлмасданоқ ҳокимликдаги барча масъул ходимлар уйларига кетганини аниқлаб, хижолатга тушди (эҳтимол, рўза пайтидаги иш графиги шундайдир).

Абдулҳамид аканинг рўй-рост гапи бизни янада чуқурроқ ўйлашга ундади. Чунки вилоят ҳокимлигида бу рақамлар бизга тақдим этилган эди. Ажабо, туманда ҳисоблаб чиқарилмаган нарса вилоятда қандай аниқланди экан? Ўзи бу ерда айтилган маълумот учун масъулият ҳисси борми? Мана бир мисол: юқорида номи қайд этилган Шаҳрихон туман ҳокими биринчи ўринбосаридан туманда неча ишсиз одам бор, деб сўрадик. 600 та, деди. Кейин илова қилди: «Аниқ биламан, яқинда шу ҳақдаги ахборотга имзо чеккан эдим».

Орадан бир соат ўтар-ўтмас тумандаги «Сардор» жамоа хўжалиги раҳбари А. Қаҳҳоровга шу саволни бердик. У «минг нафардан кам эмас», деб жавоб берди. Халқ демократик партияси Шаҳрихон туман Кенгашида эса «ишсизлар сони 389 та» дейишди.

Хуллас, бир-биридан йироқ рақамларни эшитиб ҳайрон қолдик. Асакада ҳам, Избоскану Пахтаободда ҳам шу ҳолатларни кузатдик. Бундан чиқадиган аччиқ хулоса шуки, жойларда на маҳаллий ҳокимият, на меҳнат органлари ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқаролар билан жиддий шуғулланишмаяпти. Ишсизларни ҳисобга олиш, уларни ишга жойлаштириш, нафақа тайинлаш, қайта касб ўргатиш масалалари ўлдажўлда. Меҳнат, бандлик ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш органларига мурожаат этаётган фуқаролар тайинли ёрдам олишолмаяпти. Шу боисдан кўпгина ишсизлар бу органларга мурожаат этмай, ўзларича ҳаракат қилишмоқда. Автогигант қурилаётган Асака шаҳрида ҳозир атиги 70 нафар одам ишсиз мақомига эга бўлиб давлат томонидан нафақа оляпти. Холбуки, шаҳар ҳокимлигининг меҳнат ва бандлик бўлими бошлиғи Маҳмуджон Қўшоқовнинг ҳисоб-китобларига кўра Асакада камида 1400 нафар ишсиз бор. Нега улар меҳнат ва бандлик органларига мурожаат этишмайди? Бу ҳақда чуқур ўйлаб кўриш лозим. Акс ҳолда кишини юпантирувчи рақамлар остидан бошқача манзаралар пайдо бўлиши ҳеч гап эмас.

Афсуски, бу «рақамбозлик иллати» вилоят бўйича илдиз отган экан. Вилоят ҳокимининг қурилиш бўлими бизга тақдим этган маълумотномада «1995 йилда 400,6 км. газ, 42 км. сув тармоғи қурилди», деб кўрсатилган. Вилоят ҳокими Қобилжон Обидовнинг халқ депутатлари вилоят Кенгашининг IV сессиясидаги маърузасида эса «190 км. газ ва 44 км. ичимлик сув тармоқлари ишга туширилди» дейилган. Қайси бирига ишониш керак? Бевосита ишнинг бошида турган қурилиш бўлимидаги масъул ходимларгами ёки ҳаммадан юқорида турувчи вилоят ҳокимига?

Вилоятда бултур 3096 ўқувчи ўрнига эга бўлган мактаблар, 540 ўринли билим юрти бинолари фойдаланишга топширилди. Улкан қурилишлар соясида бу анчайин ғариб, ночор кўринмайдими? Айтишларича, вилоятда ҳар йили 50-60 минг бола туғилар экан. Шулардан 40-45 минги мактабга чиқса, ҳалиги 3096 ўрин урвоқ ҳам бўлмайдику! Бинобарин, ҳозирнинг ўзидаёқ анчамунча мактабларда ўқувчилар уч сменада ўқишяпти. Хусусан, Булоқбоши туманидаги Бобур номли мактабда аҳвол шу даражага етган. Қўшимча синфхоналари қуриш учун на халқ таълими бошқармасида, на хўжаликда маблағ топилмабди. Халқ депутатларининг саъй-ҳаракатлари билан янги қурилган чойхона биноси қўшимча синфхоналарига айлантирилди. Аммо жиҳозлар — парта, доска, стол, стуллар учун пул йўқ эмиш... Бундай қисматга дучор бўлган мактаблар барча туман ва шаҳарларда бор. Битишига бир баҳя қолган мактаблар йиллар мобайнида фойдаланишга топширилмаяпти. Ваҳолонки, хоҳиш ва истак бўлса маблағ топилади. Андижон шаҳридаги халқаро андозаларга жавоб берадиган муҳташам теннис корти атиги бир ярим йилда қад ростлади-ку?

Пахтаободликлар бу йилни чиройли бир тадбир билан бошлашди. Туманда 302 кишини ишга жойлаштириш имконини берган вагон таъмирлаш корхонаси фаолият кўрсата бошлади. 1998 йилда тўла қувват билан ишлашига эришиш режаланган мазкур ташкилот раҳбарлари насиб этса, бу муддатни 1997 йилнинг иккинчи ярмига мўлжаллашаяпти. Касб-корга барака. Энди туманнинг ижтимоий ҳаётига келсак, ҳамма йўллар ҳам бир текис эмаслиги ошкор бўлади.

Пахтаободда 126 минг аҳоли истиқомат қилади. Бу йилига 4,5-5 минг кишига ўсиш бўлади дегани. Энди 1995 йил 6 январида бўлиб ўтган халқ депутатлари туман кенгаши сессиясида сўзланган нутқдаги сўзларга эътибор беринг: «Туманда қурилиш кўлами ҳам йил сайин яхшиланиб бормоқда. Турар жой, айниқса, мактаблар қурилиши бўйича вилоятда салмоқли ўрнимиз бор. Агарда 5-, 16-, 19-мактабларни, алоқа уйини қуриб битказсак, вагон таъмирлаш заводи қошида 2 та турар жой даҳасини бунёд этадиган бўлсак, бу борадаги бор муаммолар ҳам кескин камаяди...» Келинг, аввал ўтган бир йилги натижани суриштирайлик. 19-мактаб ишга тушган. 5-, 16-мактабларни таъмирлаш эса 1996 йил(!) режасига киритилмоқчи! Алоқа уйи ҳам, вагон таъмирлаш заводи турар жойлари ҳам битгани йўқ — бу биринчидан.

Мантиқан ёндашайлик, бир йилда беш мингга яқин болакай боғча, мактаблардаги тенгқурларига қўшилади. У ҳолда уч мактабни таъмирлаб бу борадаги муаммони бартараф этиш мумкинми? Аниқроғи, бу турғунлик йилларидаги кўзбўямачиликка ўхшаб кетади. Яна унинг амалиёти ўлдажўлда қолганичи?

Маърузачи ваъда қилганидек, «Ёқубов, Қурбонов номли ва бошқа қатор хўжаликлар, «Маданият» массивини газлаштириш чора-тадбирляри-ю, Бўстон ва Қоратоғда монтаж қилиш ишларига якун ясалиши» ҳам ярим йўлда қолган. 15200 гектар ерда қарийб 18-19 минг киши меҳнат қилмоқда. Бу нисбатнинг ўзиёқ туманда қўшимча ишчи ўринлари яратиш вазифасининг қандай «бажарилаётганлигини» кўрсатиб турибди. 1995 йилда туман бандлик хизмати ва меҳнат биржаси орқали жами 300 киши ишга жойлашган. Умуман, мазкур ташкилот ўз ишини қай йўналишда ташкил этишни аниқ тасаввур этармикан? Янги кичик корхоналар тезда ривожланиб кетолмаётганида масъул ўртоқларнинг нўноқликлари сабабмасмикан? Ёхуд олайлик, ўтган йили 1994 йилдагига нисбатан 11,6 миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилгани, 162 хўжалик, корхона ва ташкилотлар текширилганда 83 жойда солиқ қонунлари бузилгани аниқланиб, 1300 минг жарима белгилангани, мансабдорларнинг ўзига 79,5 минг сўм жарима солинганини қандай изоҳлаш мумкин?

Сўрайверсангиз, Жалолқудуқ туманида ҳам аҳвол «чакки» эмас. 1993 йил якунига келиб 80 фоиз аҳоли ичимлик суви билан таъминлангани-ю 1996 йил январидаги кўрсаткич эса 89 фоиздан ошмаганини айтишди. Балли-е! Бугунгача тумандаги 30 мингдан 12 минг хонадонда «зангори олов» етиб келган, холос. Дарвоқе, 127 мингга яқин аҳолига, яъни 59 қишлоққа олтита телерадиоускуналар таъмирлаш устахонаси, 1 дона химиявий тозалаш нуқтаси хизмат қилаётгани каби «юқори» кўрсаткичлар боиси нимадайикин? «Ишсиз»лар рўйхати 600 кишидан иборат. Бу ҳақиқий бекор юрганларнинг ўндан бирига тўғри келсаям...Умуман, меҳнат, бандлик хизмати ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш бўлимидаги ўттиз нафар хизматчининг ишини қандай баҳолашга ақлинг етмайди.

Қўрғонтепа туманида тадбиркорлар фаолиятига таҳсинлар айтиш мумкин. Янги очилган савдо шахобчалари-ю, замонавий «Тадбиркорлар уйи», қад ростлаётган чиройли иморатлар...

Ҳоким ўринбосари Мухтор Қодиров ҳамроҳлигида туманни айландик. Хонободга чегарадош бўлган «Тохтағул» жамоа хўжалигидамиз. Даставвал маиший хизмат билан қизиқдик. Ва уч қишлоқни жамлаган хўжаликда маиший хизмат уйининг йўқлиги, ҳаммомнинг, бир ярим йилдирки, ишламаётгани, қўшни «Қаҳрамон» жамоа хўжалигида ҳам аҳвол шундайлиги бизни ўйга толдирди. Замонавий дея тавсия қилинган Исмоил Эрматов номли 29-ўрта мактабга борганимизда раис Машрабжон Абдуллаевнинг бу ўқув даргоҳи иситиш асбоблари бузилгани, оқибатида бир неча кун илгари ёпилганидан бехабар эканини сездик. Албатта, гап тезда бир-бирига «уланди», эртасига созланган мотор олиб келинадиган эканию, ўзи мактаб «ўтган кунидан беригина ишламаётгани» ҳақидаги «фикр»лар бир жойдан чиқди.

Хўжалик марказидаги Ҳамза савдо ишлаб чиқариш очиқ ҳиссадорлик жамиятига қарашли Турсунбой Маматов мудирлик қилаётган 34-дўкон пештахталарида белгиланган 8 турдаги озиқ-овқат маҳсулотларидан туз, ун, қанд-шакар йўқлигидан ҳам воқиф бўлдик. Шу боисдан йўл-йўлакай Қорасув шаҳар ҳиссадорлик жамиятига қарашли 3-дўконга ҳам бирров кириб ўтдик. Ва бу ҳол туманга хос экан, деган фикрга келдик. Чунки сотувчи Шавкат Комилов гугурт, макарон маҳсулотлари йўқлигини дарҳол тан олди. Айтишича, «ўн кундирки, ун ҳам йўқ, февралда бўлармиш». Бу 25 январдаги гап.

Тумандаги 47 та мактабнинг 6таси 1995 йил бошида авария ҳолатида деб топилган. 1996 йилга келиб улар камайиши ўрнига, 23-мактаб ҳисобига, яна биттага кўпайган, яъни еттитага етган. Буёғига хулосалар ўз-ўзидан туғилаверади.

Избоскан ҳақида гап кетганда давлатга дон сотиш бўйича мамлакатимизда биринчилардан бўлиб режани уддалаган туман деҳқонларига тасаннолар айтгимиз келади. Мўлжалдаги 43,5 центнер ўрнига 50,7 центнердан хирмон кўтаришибди азаматлар. 1995 йил 27 сентябрда республика туманлари орасида учинчи бўлиб пахтадан олинган режа ҳам уддаланди. Жуда яхши!

Бундай самарали меҳнатнинг боиси қишлоқда меҳнаткашга яратилган чиройли турмуш маданияти-ю, етарли шарт-шароит бўлса ажабмас, дерсиз. Бир қарашда 615 киши аҳолига маиший хизмат қилиш соҳасида банд эканлиги кишига таскин беради. Қолаверса, тумандаги 41 қишлоқда жами 127 сартарошхона, 257 пойабзал тикувчи, 31 таъмирловчи устахона ишлаётгани ҳам ёмон маълумотлар эмас. Аммо бу соҳада ўтган йили бор-йўғи 334 минг сўм кирим қилингани ёмон. Бу аҳоли жон бошига атиги икки сўмдан дегани-ку!

Шу пайтгача 58 фоиз хонадонга «зангори олов», 30 фоизига эса ичимлик суви етиб бормаганини қандай изоҳлаш керак. Охунбобоев номли жамоа хўжалигида жойлашган қарийб 12 минг аҳоли истиқомат қилаётган Лўгумбек қишлоғидагилар, «Янги ҳаёт» жамоа хўжалигидаги 532 хонадонли чўртонгликлар қишнинг аёзли кунларида тонгда саҳарлик қила туриб бундай «ҳузур-ҳаловат» учун раҳбарларни бир-бир «дуо» қилиб қўйишаётган бўлса ажабмас.

Туманда меҳнатга яроқли 74 минг аҳолининг 168 нафари (!) ишсизлар «ҳисобланади». Улардан 76 кишига шу мақомда нафақа ҳам тўланади. Қандай «чиройли» рақамлар-а. 460 кичик корхонадан 280 таси фаолият кўрсатяпти. Лекин ҳали банклар томонидан қолганларининг лоақал биттаси банкротга тушгани хусусида хабар берилгани йўқ. Қишлоқ хўжалигида банд бўлган кўпчиликни (15984 гектарда 17 минг киши ишлаяпти) бу соҳадан озод қилиш иши ҳам қониқарли эмас. Якка тартибда уй-жой қуриш учун 559 аризадан 71 тасигагина молиявий кўмак берилгани чатоқ. Айрим мактабларда ўрин сони ўқувчилар сонига нисбатан 2-3 баробар камлиги, 11, 16, 26, 27, 28, 42-мактаблар учун йўлдош бинолар қурилиши зарурлиги, 6, 10, 17, 18, 29, 30-мактабларнинг бутунлай авария ҳолатида эканлиги ачинарли. Ёхуд ҳали 17 аҳоли пункти орасида қишлоқ врачлик пункт йўқлиги, тумандаги 55 фельдшер-акушерлик пунктидан 13 таси зудлик билан бошқа бинога кўчирилиши лозимлиги каби маълумотларни туманнинг 70 йиллигига «чиройли туҳфа» деса бўлармикан?

Андижон вилоятида улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширияпти. Бунга шак келтириш мумкин эмас. Мустақиллик шарофати билан бошланган иқтисодий ислоҳотлар тобора чуқурлашиб, ҳаёт тубдан ўзгармоқда. Буни ҳис қилиш, албатта завқли! Фақат... уни учинчи сменада ўқиётган булоқбошилик мактаб ўқувчиси, шаҳрихонлик ишсиз йигит, уйини иситиш учун тут дарахтини кесаётган ўтинчи ҳам тушунармикин?

Норбобо ШАКАРОВ,
Ҳусан ЭРМУҲАММАД,
«Ўзбекистон овози»нинг махсус мухбирлари.

Ҳақ-ҳуқуқингизни биласизми?

САВОЛ: Вояга етмаган 3 фарзандим ва хотиним қўшнимизнинг уйини сотиб олиб, мана, бир йилдан бери ўша ерда яшамоқдамиз. Яқин кунларда бу уй бузилар экан. Туман ҳокимлигидагилар эса сотиб олган уйда бўлганингиз учун сизга уй берилмайди, дейишди. Туман халқ судининг шу уйга қонуний яшаш ҳуқуқим борлиги учун ички ишлар бошқармасининг чет элга чиқиш, келиш ва фуқаролик бўлимига пропискадан ўтказиш бўйича ажрими бор. Лекин у ердагилар суднинг қарорини ҳам менсимай, бу ишни орқага судраб келмоқдалар. Нима қилишни билмай қолдим...

Сурат УСМАНОВ,
Тошкент шаҳри.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида уйлари бузилиши лозим бўлган фуқароларга янги жойда уй-жой, иморатлар қурилиб уларнинг хоҳишига қараб шахсий мулк ҳуқуқи асосида топширилади, дейилган.

Албатта, сотиб олган уй сизнинг уйингиз ҳисобланади. Демак, С. Раҳимов туман ИИБ чет элга чиқиш, келиш ва фуқаролик бўлимидагилар қонунни бузишган. Умуман, иморатингиз бузилса, келажакда албатта уй олишга қонуний ҳаққингиз бор. Суд қарори ва ажримини бажармаган шахс эса маънавий ва моддий йўқотишлар учун ҳам қонун олдида жавоб бериши зарур бўлади.

Иброҳим МУҲАММАДЖОНОВ,
ҳуқуқшунос.

Божхона бекати

УШЛАНГАНИ— 13 МИЛЛИОН СЎМЛИК

Баъзи одамларда ташмачилик одати қолмади-қолмади-да. Бепарво бўлсангиз омбордаги донингиз тугул тандирдаги нонингизни ҳам узиб кетишади. Уларнинг кўзига пулдан бошқа ҳеч нарса кўринмайди. Бу ердан молни арзонроққа олишса-ю қўшни мамлакатларга олиб бориб бирни иккига пуллаша қолса. Аслида-ку, бундай хомхаёллик охир-оқибатда ўзларига қимматга тушяпти...

Сурхондарё вилояти Қумқўрғон туманидаги «Сайҳон» жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи Х. Нормуродов кўкнори хаёллар билан машинасига бир тонна биринчи навли, ун, ярим тоннача дон, яна алланималарни ортиб, «қаердасан, Тожикистон» деб йўлга тушган эди. Лекин узоққа боролмай 18-божхона постининг сергак ходимлари қўлига тушди.

Божхонадагилар машинадаги юкларни кўриб ҳайрон бўлишди. Ахир унни ҳам, донни ҳам республикадан ташқарига берухсат олиб чиқиб кетиш мумкин эмас-ку.

Ўша куни Андижон вилоятининг «Сайёра» номли божхона постида Қирғизистоннинг Қорасув шаҳрига 700 кг. маргарин олиб кетаётган О. Иномжонов ва У. Бадалбоев ҳам қўлга тушдилар. Улар устамонлик қилиб маргаринни мотороллёрга ортган эдилар. Чамаси мотороллёр, мотоцикл, велосипедларга биров кўз қирини ҳам ташламайди, деб ўйлаган бўлсалар керак-да. Йўқ, божхона ходимлари постда сергак туришган экан...

Тошкент вилоятининг «Ғиштқўприк» божхона постида бўлган киши ҳам божхона ходимларининг ҳушёрлигига тан беради. Улар чегарадан ўтаётган ҳар бир машинани синчиклаб текширишмоқда. Шундай текширувлар пайтида Қозоғистон Республикаси фуқароси В. Суиндиловнинг сири очилиб қолди. У 1 тонна 325 килограмм печеньени қонунсиз ўз юртига олиб кетаётганда қўлга тушди.

Сирдарё вилоятининг 4-божхона постида ушланган Б. Алтаевнинг иштаҳаси яна ҳам карнай экан. У бошқариб келаётган автобус тўхтатилганда ичида йўловчи ўрнига 3 тоннадан ортиқ шакар, 75 ўрам макарон борлиги аниқланди. Уларни пулга чақсангиз 101 минг сўмлик бўлади.

Қозоғистоннинг шакар ортган яна бир автомашинаси Тошкент вилоятининг 14-божхона постида ушланди. Текширилганда ҳайдовчи К. Қосимов 100 килограмм шакарни берухсат олиб кетаётганлиги маълум бўлди.

Ўмарувчилар кўзларига нима кўринса ташиб кетишга уринмоқдалар. Қўшни республикалардан келган ташмачилар етмагандек, ўз фуқароларимиз ҳам халқимиз ризқи-насибасини қийиб кундалик зарур маҳсулотларни устама нарх билан сотгани четга олиб кетишаётганига нима дейсиз. Хоразм вилоятининг Ҳазорасп туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи О. Абдуллаев шундай «тадбиркорлар»дан чиқиб қолди. У 36 килограмм чойни поездда Туркманистонга олиб кетаётганида сафари қариди.

Афсуски, бундай мисоллар бир иккитагина эмас. Божхона ходимлари ташмачилар билан ҳар кун, ҳар соат юзма-юз келмоқдалар. Республика ички истеъмол бозорини ҳимоя қилиш ва кундалик рўзғор учун зарур маҳсулотларининг четга қонунсиз ташиб кетилишининг олдини олиш учун курашда ҳар куни тегишли органларнинг икки мингдан ортиқ ходими фаол иштирок этмоқда. Улар орасида солиқ ва божхона ходимлари кўпчиликни ташкил этади. Кейинги бир ой ичида тезкор ходимларнинг ҳушёрлиги билан жами 13 миллион сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари чегарада ушлаб қолинди. Халқимиз ризқи бўлган 69 минг дона қолипланган нон, 128 тонна ун, 107,6 тонна буғдой, 119 тонна шакар, 210 тонна бошқа хил озиқ-овқат маҳсулотлари қайтарилиб қолинди.

Уйламай-нетмай ташмачилик йўлига кирган ва амалдаги қонунларни бузган кишилар эндиликда қилган ишларига пушаймон бўлиб ўтирибдилар.

Енгил йўллар билан бойимоқчи бўлган «учар»ларнинг бир қисми дўконларимизда тахланиб турган оппоқ нонларга кўз тиккан эдилар. Улар айрим меъдаси оч сотувчилар қўлига учтўрт танга чой пули қистириб халқимизга аталган нонларни қоплаб ташиб кетавердилар. Шунинг оқибатида Тошкент, Зангиота, Қибрай туманларида баъзан нонлар камайиб, дўкон пештахталари барвақт бўшаб қоладиган бўлди.

Шундан сўнг республика Давлат солиқ қўмитаси нон маҳсулотларининг четга ташиб кетилишининг олдини олишга қаратилган қўшимча профилактик тадбирларни амалга оширди. Қўшни давлатлар билан чегарадош бўлган бу туманлар ҳудудидаги новвойхоналар ва цехлар текширувдан ўтказилди. Шунда иккита цехнинг ҳужжатсиз ишлаётганлиги, салкам 10 тонна ун давлат корхоналаридан сотиб олиниб нон ёпилганлиги, яна бир қатор бузилишларга йўл қўйилганлиги аниқланди. Энди улар қилмишларига яраша жазоларини оладилар. Ҳозир жиноятчилик аломатлари бўлган ўнта материал тергов органлари ва прокуратурага топширилган. Учта ҳолат бўйича жиноий иш қўзғатилган.

Ўлкамизга яхши ният билан ташриф буюрганлар учун ҳамиша бағримиз очиқ. Марҳамат, азиз меҳмонимиз бўлинг, меъёрида совға-саломлар ҳам харид қилинг. Лекин ҳаммаси қонун доирасида бўлсин. Нияти бузуқ кимсаларга эса рўшнолик йўқ. Чегарада турган фарзандларимиз қилни қирқ ёраман дейди. Минг урinsангиз ҳам улардан четлаб ўтиш мушкул...

Жасур НОСИРОВ,
Давлат солиқ қўмитаси матбуот хизмати раҳбари.

Шатранж оламида

МАЙДОНИЙ УСТУНЛИК

Иккинчи диаграммадаги позицияда тахтанинг катта қисми тегишли суратда ҳаракатланиш эркинлигига эга бўлган оқларнинг сипоҳлари назорати остида турган эди. Бу уларнинг майдоний устунлигини белгилайди.

Бундай устунликка эга томон асосли равишда бутун қилинган ҳаракатнинг муваффақиятига ишонса бўлади, чунки позициянинг бундай афзаллиги одатда узоққа боради. Шу билан бирга катта майдонга эгалик пиёдалар туркуми билан қанчалик яхшироқ қувватланган бўлса, шунчалик барқарорроқ бўлади. Зич пиёдалар сафи кўпинча рақибнинг бутун бир гуруҳ сипоҳлари ёки ҳатто барча сипоҳлари ҳаракатини тўхтатишга жуда самарали ёрдам беради. Гап шундаки, томонлардан бири тахтанинг катта қисмини эгалласа, табиийки, иккинчи томоннинг кучлари қисилиб қолиб, ҳаракатчанлиги чекланишига олиб боради.

Битта мисолни таҳлил қилиб чиқамиз.

Аввало d5 ва h6 пиёдалари ўйнайдиган ролга ва шунингдек ушбу позицияда оқларнинг фили билан пиёдалари биргаликда қандай ҳаракат қилишига эътибор беринг: фил қора хоналар бўйича амал қилади, пиёдалар эса рақиб сипоҳларини оқ хоналарга қўймайди.

56. Cg 5! Энди оқларнинг шоҳи рақиб қароргоҳига ўтиб олиш таҳликасини солмоқда, қоралар бунга бефойда қаршилик кўрсатишга уринади.

56. ... Кb6 57. Cd8 Кс8. 58. Кpa4 Кpe8 59. Cg5Кpd7 60. Кpb5 Кpc7. Қоралар мудофаа тўсиғи барпо қилишга улгургандек туюлади, бироқ 60. Кра6! дан кейин цугцвангга тушади.

61... Кb6. 61... Кpd7 ҳам яхши эмас: 62. Кpb7 Кe7 63. С: e7 Кр:e7 64. Кpc7 g5 65. КрС6 ва d6 пиёдаси кетади ва у билан бирга қораларнинг умидлари ҳам пучга чиқади. **62. Cd8+!** ва қоралар таслим бўлди. Бу ерда ҳам улар d6 пиёдасини сақлаб қололмаслигига ишонч ҳосил қилиш қийин эмас.

Д. Бронштейн, гроссмейстер: «Хато қилгач ёки ноаниқликка йўл қўйгач, «Ҳамма нарса барбод бўлди», деб ўйламаслик ва афсусланмаслик керак, балки тезда мўлжални олиб, янги шароитда янги планни топиш даркор».

Энди эса шахмат тахтасидаги майдоннинг афзаллик аҳамиятини жуда яхши намойиш этувчи битта партияни кўриб чиқайлик. 1926 йилнинг Арнштадт шаҳрида ўйналган Хаге-Нимцович партияси оқларнинг 13-юришидан сўнг шундай вазият касб этган эди:

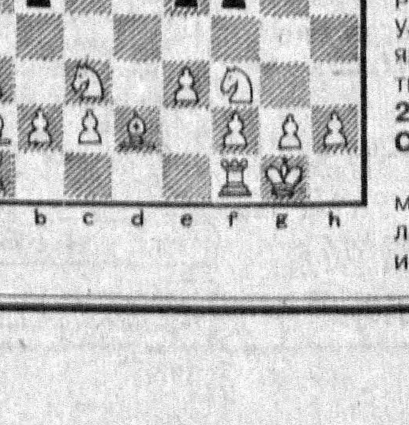

Кўриб турганингиздек оқлар ривожланиб бўлди, қораларнинг барча сипоҳлари ҳали ўйинга киритилганича йўқ. Шунга қарамай қоралар эмас, балки оқлар муайян қийинчиликларни бошдан кечирмоқда: майдоннинг чекланганлиги билиняпти. Солиштириб кўринг: оқларнинг қўшини учта, қораларники эса тўртта горизонталда жойлашган. Кейинчалик қоралар демаркация чизиғини босиб ўтиб, ҳаракат доирасини кенгайтиради.

Ўйин шундай давом эттирилган эди:

13... b4 14. Кb1 C5 15. Cc4e4 16. Кg5Ca6 17. C:a6 Л: a6

18. ab ab 19. Л: a6 К:a6 20. C3h6 21. Кh3 Кg4 22. g3 Кe5

Кейинги ўн юриш давомида қоралар рақиб кучларини янада кўпроқ қисиб қўйди. Шу билан бирга уларнинг сипоҳлари ўз ҳолатини яхшилаб олди (марказий e5 пунктига алоҳида эътибор беринг!) **23. Кpg2g5 24. Cc1 b3 25. Кd2 C4**

Эътибор беринг: жуда жимжимадор вазият вужудга келди: оқлар марказда ва икки қанотда исканжага олиниб, бамисоли ҳаётий бўшлиқ етишмаслигидан нафас ололмаяпти (дебютда пассив ўйнашнинг оқибати шу бўлди!). Бундай шароитда уларнинг типирчилаши узоққа бормаслиги турган гап.

26. Кg1 Кc5 27. Кe2 Лg8 28. Кd4 f4 29. Кf5+Кpe6 30. К: d6.

Оқлар доналарни алмаштириб ўз қисматини енгиллаштирмоқчи эканлиги тушунарли. Бунинг устига қораларнинг фили «a» вертикалини ёпувчи Кd2-b1-a3 маневрига халақит беради. 30. К: h6 Лg6 (Лh8)дан сўнг от кетарди.

30... f3+! 31. Кpg1 Кр: d6 32. Лd1 Кpe6 33. Кb1 Кcd3 34. Кa3 Кpd5 35. Кb5 Лb8 36. Кa3Лa8 37. h3 КрС5 38. Кpf1 К: c1!

Курашни тугатади. **39. Л: C1 Кd3 40. Лb1К: b2 41. Л: b2 Л:a3 42. Лb1b2!** Оқлар таслим бўлди.

Мамажон МУҲИДДИНОВ,
халқаро ҳакам.

Мутолаа

ТУРКИЙ ҲИКМАТ МАКТАБИ

Туркий халқлар бутун тарихи мобайнида дунё фонида яшаб келди. Бу авваламбор инсоният тафаккурига муносиб ҳисса қўшиш ва умумжаҳон маданиятидан баҳра олиш билан белгиланади. Шу асрнинг ўзидаёқ туркийлар беш марта марказлашган давлат туздилар, яъни беш марта инсониятга жуда кенг кўламда тафаккур ато этди.

Шуниси борки, VII асрда араб саҳройиларига инсоннинг **руҳий** жиҳатига асосланувчи таълимот тушди. Бадавий онг уни қабул қилишга тайёр эмасди. Марказлашган давлат шароитида яшаб келган туркийлар эса бу таълимотга дарҳол мойиллик билдириб, уни шарҳлашга киришдилар. Қуръоннинг асосий ғояси саодат ва адолатни куч билан эмас, **фикр** билан ўрнатишга қаратилган эди. Шу сабаб туркийларда Қуръон маърифатидан баҳраманд бўлиш дастлаб араб тилида кечди. Уч аср ўтар-ўтмас бу маърифат бевосита она тилида тасниф этила бошланди («Қутадғу билиг»).

XII асрда Аҳмад Яссавий дунё майдонига тушди. Профессорлар Фуод Кўпрулу, Абдураҳмон Саъдий ва Абдурауф Фитратлар бир овоздан Яссавийни **янгича мазмундаги** бир адабиёт таъсисчиси сифатида кўрсатадилар. Уларнинг умумий эътирофича, Яссавий **«кўб содда, табиий, такаллуфсиз ва авомий бўлган адаб мактаби, яъни... энг муҳим шеър мактаби»** туғдирди. Бу ишда унга Сулаймон Боқирғоний ҳам кўмаклашган.

Ҳақиқатан ҳам, Аҳмад Яссавий тасаввуф чашмаси деб аввало Қуръонни билди: тасаввуф ғояларининг манбаини Қуръон маърифатидан излади. Чунки фозиллар ҳукмича, Қуръон — комил инсон сифатларининг жамидир; кимки Қуръоннинг ботиний маъносини англаса, инсоннинг орзусини, дарду ҳолини, руҳий изтиробларини, ўтмиш ва келажагини англайди. Демак, инсон «Қуръондаги Қуръон», яъни илоҳий манбада орзу этилган комил зот бўлмоғи лозим. Аҳмад Яссавий айнан шу нарсага урғу бериш учун **туркий ҳикмат мактаби**га асос солди. Ҳикмат — фалсафий-тасаввуфий мушоҳаданинг **бадиий** тарзда ифодаланишидир. Араб ва форсигўйлар қуйма, лўнда фикр ифодасини ҳикмат дейишади. Бироқ туркигўйлар ижодида ҳикмат махсус жанр даражасига кўтарилди. Бу борада услуб эски туркий шеърият услуби (бармоқ вазни), фақат **мазмун** янгича-тасаввуфий мафкурадир. Адабиётга ўзига хос янги мазмуннинг (ғоянинг) таклиф этилиши туркий ҳикмат адабий мактабининг дунёга келиши учун асос бўлди. Шундай қилиб, профессор Фитратнинг эътирофича, **«Аҳмад Яссавийдан кейин унинг услубида шеър ёзмак, турк шайхлари орасида «мўда» шаклига кирди».** Бугунги кунда бу фикрни профессорлар Камол Эраслон ва Бегали Қосимовлар ҳам маъқуллашади. Бизга эса **ўттиздан ортиқ** ҳикматгўйлар маълум. Чунончи, Сулаймон Боқирғоний, Мансур ота, Тож Хожа Эшон, Занги ота, Қул Аҳмад, Қул Ғариб (Ғарибий), Қул Шариф, Юсуф Байзовий, Ҳубби Хожа ибн Боқирғоний, Камол Шайх, Шамс (Шамсуддин Ўзгандий), Юнус Эмра, Аҳсоний, Бобо Мочин, Қул Убайдий (Убайдуллахон), Иқоний, Худойдод, Азим Хожа Эшон, Муҳаммад Али (Дукчи эшон) кабилар шулар жумласидандир. Шулардан Аҳмад Яссавий, Сулаймон Боқирғоний, Юнус Эмра, Азим Хожа ва Дукчи эшонлар йирик адабий сиймолардир. Ҳар қандай илмий талабни қўйиб, бу орифларнинг ижодини батафсил тадқиқ этиш мумкин. Умуман, ҳикмат-ўйларнинг ҳар бири ўзига хос, бетакрор ижодий муваффақиятга эришган. Ҳикматлари эса Яссавий асарлари билан биргаликда «Девони ҳикмат»ларда бот-бот чоп этилиб турган.

Шундай қилиб, 800 йиллик тарихга эга бўлган туркий ҳикмат мактабини ҳар томонлама тадқиқ этиб, жамоатчилик ҳукмига ҳавола этиш бурчимиздир.

Бизнинг фикримизча, туркий ҳикмат мактаби вакиллари илгари сурмиш **ғоя ва мақсад-интилишлар** кўламини умумий равишда шундай кўрсатиш мумкин:

1. Бу мактаб вакиллари Қуръон ва ҳадисларда илгари сурилган ғояларни тафҳим қилиб, мағзини миллатимизга тақдим этди. Ғоялар асосида инсонни инсон сифатида сақлаб қолиш, масаланинг моҳиятида фақат Инсонни кўриш туради.

2. Ҳикматгўйларнинг умумфикрича, дунёда адолат ҳукмрон бўлишлиги учун юксак даражада **одоб** бўлиши шарт. Одобли кишини парчалаб ёки маҳв этиб бўлмайди, шу маънода соғлом жамият одобли кишилар жамидир. Бунда ҳатто зиммийга, яъни эътиқодлилар орасида яшовчи эътиқодсизга озор бериш ҳам гуноҳ ҳисобланади.

3. Инсонни комиллик сари бошлаш учун унда маънавиятга муҳтожлик туйғусини шакллантириш лозим. Бу борада чексиз севгининг аҳамияти катта.

4. Мушоҳадада ҳурфикрлиликка асосланиш ҳақиқатни топишдаги бирламчи унсур. Шу маънода сўз маърифатини ҳосил қилиш тафаккурдан далолат ва «Аналҳақ» каби қичқирувларни тушунишдир.

Ҳикматгўйлар бу каби ғояларни тасвир этарканлар, саодатнинг калити фикрни **содда лафзда** ифодалашда, деб билдилар. Уларнинг қарашича, эзгуликка тўлиқ кўнгил ўз маърифатини энг содда, тушунарли бўлган бир тилда тақдим этади. Шу сабаб туркий ҳикмат мактаби вакиллари **«халқ орасиға кириб ўзлашмаған, қаттиқ ўринлашмаған арабча ёки форсча сўзларни ҳеч қўлламайдирлар»** (А. Саъдий). Бу ҳол бир жиҳатдан дала туркларининг ҳикматларни севиб қолишида таъсир кўрсатди ва маънонинг теранлиги ҳам шу воситада англанди.

Хулоса шуки, туркий ҳикмат мактаби туркийларнинг жаҳон тафаккури тараққиётига қўшган муносиб ҳиссасининг бир кўринишидир.

Абдумалик ЁҚУБОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият Қурилиши Академияси етакчи мутахассиси.

ЎЗБАТ АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ ҚЎШМА КОРХОНАСИ
(BAT Central Asia)

Ўзбек-Британия қўшма корхонаси ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

BAT

ЎЗБАТ акционерлик жамияти қўшма корхонаси Ўзбекистон иқтисодиётига катта ҳисса қўшаётган инвесторлардан биридир. Биронта саноат корхонаси ўз ходимларига ЎЗБАТ акционерлик жамияти қўшма корхонасидек ғамхўрлик кўрсатмайди. Биз ўз мутахассисларимизга касб маҳоратларини оширишлари учун қулай имконият ва шароитлар яратиб берамиз. Биз учун бизнесга сармоя ажратиш — ўз ишини биладиган одамларга маблағ ажратишдир.

ЎЗБАТ акционерлик жамияти қўшма корхонаси қуйидаги бўш ўринларга мутахассисларни

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ:

ОПЕРАТОР-МАШИНИСТЛАР
Ўрта техник ёки олий техник маълумотга ва ишлаб чиқаришда амалий иш тажрибасига эга бўлганлар.

МАШИНИСТ— БОШҚАРУВЧИЛАР
Ўрта техник ёки олий техник маълумотга эга бўлган ва ишлаб чиқаришда ёки ўқув юртида (ўқиш даврида) амалий иш тажрибасига эга бўлганлар.

ЭЛЕКТРИКЛАР
Ўрта махсус ёки олий маълумотли, бошқариш саноат-электрон ускуналарини тузатиш ва назорат қилиш бўйича амалий иш тажрибасига эга бўлганлар

МЕХАНИКЛАР, ЧИЛАНГАРЛАР, ТЕХНИКА СОЗЛОВЧИЛАР
Ўрта техник ёки олий ўқув юртларининг битирувчилари ишлаб чиқаришда ёки ўқув юртида (ўқиш даврида) амалий иш тажрибасига эга бўлганлар. Инглиз тилини билиш шарт эмас, аммо билганлар ўз касб маҳоратларини келажакда янада ошириш учун қўшимча имтиёзга эга бўладилар.

САНОАТ-ЭЛЕКТРОН УСКУНАЛАРИ БЎЙИЧА МУТАХАССИСЛАР
Ўрта махсус ёки олий маълумотли, рақамли программали бошқариш саноат электрон ускуналарни тузатиш ва назорат қилиш бўйича амалий иш тажрибасига эга бўлганлар.

Бўш ўринларга даъвогарлар Тошкент шаҳрида рўйхатдан ўтган, кўрсатилган мутахассисликлар бўйича камида уч йил ишлаган ва сменали режим (тартибда) ишлашга тайёр бўлишлари керак.

Тўлдириш учун анкеталарни Тошкент шаҳар, Носиров кўчасидаги 77-уйда жойлашган Тошкент тамаки фабрикасидан олиш мумкин.

Қатъий конкурс асосида дастлабки танловдан ўтган барча даъвогарлар анкетани тўлдириб топширганидан сўнг бир ой мобайнида суҳбатга чақирилади.

ЎЗБАТ акционерлик жамияти қўшма корхонасида ишласангиз сиз кўпроқ муваффақиятга эришиш имкониятига эга бўласиз!

Инсон хотираси азиз

НОГАҲОН СЎНГАН ЮЛДУЗ

Одам яқин кишисидан, сирдошидан, болаликдаги қадрдони, дўсту оғайнисидан бемаврид, бевақт ажралиб қолса, нене куйларга тушмайди дейсиз. Биз — 50-йилларнинг болалари, ҳозир эса 45-50 баҳорнинг остонасида турган Абдуғани, Шакарбой, Олтибой, Абдумўмин, Анорбой, Рустам ва бошқа дўстлар учун ўлим аталмиш даҳшат изтироби тиғидан юракларимиз ларзага келди. Қадрдонимиз, бир умр ҳалол меҳнати, тиришқоқлиги, одамохунлиги билан кўплаб дўстлар орттирган, оиласи, фарзандларига пок, ҳалол хизмат қилган меъмор Тўлан Ҳайитбоев юрак хасталигидан 48 ёшида...

Тўлан боликнинг шўх ва шодон дамлари билан жуда эрта хайрлашди. Қўл учида ҳалол умргузаронлик қилаётган ота-онасига яқиндан кўмаклашди. Мол боқди, овчилик қилди. Сигир соғиб, сут пиширди. Тандирга олов ёқиб, нон ёпишда онасига ёрдам берди. Ҳаёт ва турмуш ташвишларидан асло чўчимади. Ўзига тўғри йўл танлай билди. Бўш вақт топди дегунча мутолаага тутинди. Устозлари Қирқжигит Абдулҳакимов, Мамарасул Сатторов, Турсунқул Анорбоевларнинг сабоқларини қалбига жо қилди. Кундузи ишлаб, кечаси ўқиб Самарқанд меъморчилик-қурилиш институтини муваффақиятли тамомлади. Сўнг Самарқанддаги қурилиш ташкилотларида, мусаввирлар жамғармасида бош меъмор вазифасида ишлади. Кунлар, йиллар ўтаверди. Фарзандлари Фурқатжон, Дилбар, Беҳзодлар ҳам бўй кўрсатди, кўзга ташланди.

...Наҳрруд сойида сув кўп. Ҳаво эса рутубатли. Нурота тоғлари дарасида жойлашган «Пистали ота» қабристонида узоқ-яқиндан келган кўплаб одамлар йиғилишган. Абдувалихон эшон бобо тупроқ ҳиди анқиб турган янги қабр атрофида тўпланган кишилар орасида Қуръони каримдан оятлар ўқий бошлади. Бир парча қора булут кўкни қоплаб қабр узра гўё ёш тўкиб ўтди. Само ҳам йиғлаётганди гўё шу топда...

Беихтиёр шоирнинг қуйма сатрлари ёдга келади:

Кўкда юлдуз учса ногаҳон,
Битди дерлар қайси бир
тақдир.

Ҳа, дунёнинг ишлари шунақа. Бевақт сўнган юлдузлар — тақдирлар ўзининг эзгу хислатларини бизга хотира шаклида қолдираверар экан.

Лутфулла МАМАСОЛИЕВ.

Спорт

МАҲОРАТ СИНОВИ

Москвада қизғин давом этаётган ҳамдўстлик мамлакатлари чемпионлари кубоги учун футбол мусобақаси иштирокчилари ўртасида бугун ярим финал баҳслари бўлади.

Бу мусобақага қизиқиш ортиб бормоқда. Янги мавсум арафасида бундай учрашувларнинг уюштирилиши футболчилар маҳоратининг чархланишига имкон бермоқда. Ҳар бир жамоа мукофот учун ажратилган 120 минг доллардан баҳраманд бўлишга интилмоқда. Тўртинчи марта ташкил этилган мусобақада Фарғонанинг «Нефтчи» жамоаси иккинчи марта иштирок этмоқда. Вакилларимиз янги таркибда саралаш баҳсларини ўтказдилар. Улар имкониятлари даражасида ўйин кўрсатишди, дейиш қийин. Хусусан, фарғоналиклар Кишинёвнинг «Зимбру» футболчиларини (2:1) ютиб, Россия ёшлар терма жамоаси (1:2) ва Риганинг «Сконте» (1:2) футболчиларига ютқазишди. Россия ёшлар терма жамоасини танловдан ташқари иштирок этганини инобатга оладиган бўлсак, саралаш гуруҳи айтарли кучли эмаслиги кўринади. Ҳарқалай, футболчиларимиз учта очко билан чорак финалга чиқишди. «Сконте» 9 та очко билан гуруҳ ғолиби сифатида ана шундай имкониятга эга бўлди.

Олдинда эса масъулиятли учрашув турибди. Боиси, вакилларимиз «Спартак-Алания» жамоаси билан майдонга тушишлари кўзда тутилган. Бу жамоа эса мусобақага тайёргарликни Германияда ўтказган. Шунингдек, чорак финалда «Сконте» — «Елимай» (Қозоғистон), «Динамо» (К) — «Динамо» (Тб), «Динамо (Мн) — «Жальгирис» жамоалари ўзаро учрашдилар.

Соат 24.00

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

БЎЛМАС БОЛА

«Бўлар бола ўн бешида бош бўлур, бўлмас бола қирқида ҳам ёш бўлур» деган мақол жуда топиб айтилган экан. Умаров дегани «бўлмас бола» чиқиб қолди. Ёши элликка яқинлашиб қолган бу «бола» оқибатини ўйламай охири вой ишга қўл уриб қўйди. 7 килою 290 грамм қорадорини сафархалтага жойлаб, мўмай даромад умидида Россия сафарига отланган Умаров у ернинг қора совуқларидан тотиб улгурмай, ўз қилмишининг совуғини еб қолди. У Қўқондаёқ ўз сафарини тўхтатишга мажбур бўлди.

САЙЁҲАТДАГИ «ПОЛВОНЛАР»

Бор эканда, йўқ экан. Қадим эмас, шу замонда Озарбойжоннинг Агдам шаҳрида Мехтиев Вагиф деган «полвон» бор экан. У кўп юрибди, хўп юрибди. Тошкентдек шаҳри азимга келганда нукуслик Қорақулов Қайбураҳмон деган билан учрашиб қолибди. «Полвонлар» ўзларини кўрсатиб қўйишга қарор қилибдилар. Майдонга тушиб кураш тушишгандир ёки тош кўтариб халқни қойил қолдиришгандир деб ўйларсиз. Бе, улар қадамларини чакки ташлаб, оғир-оғир нарсаларни ўмариб кетиш бўйича «полвон» эканлар.

Шу йилнинг 4 январь куни улар Тошкент шоҳбекати яқинидаги 2-вагон депосининг қурилиш майдончасидаги бурчак шаклли темир буюмлардан бир қанчасини ўмариш бўйича «номер» кўрсатишган. Милиция ходимларининг хушёрликлари туфайли уларнинг «томоша»сига чек қўйилиб, мурод-мақсадларига етолмай қолишибди.

АЁЛ БОШИ БИЛАН

Айрим аёллар жиноятга қўл уришда эркаклардан қолишмаслигини кўрсатиб қўйишяпти. Мўмай пул топиш дардига тушган самарқандлик Бекмуродова аёл боши билан 6 кило 749 грамм марихуана олиб Россияга кетаётганда қўлга тушди.

КИМЁ «ИШҚИБОЗИ»

Косонлик Рўзимуродов «Кимё» кичик корхонасида ишлайди. У ўзининг кимё «ишқибози» эканлигини бошқа тарафдан ҳам исботлаб қўйди. Натижада 600 кг минерал ўғитни пулга айлантириш учун ўтказилган «тажриба» Рўзимуродовнинг ўзи учун ҳам зарарли бўлиб чиқди. Чунки минерал ўғит Косон бекатида тўхтаб турган вагондан ўғирланган экан.

«ҲАЗИЛКАШ» АМАКИ

Бухоро шоҳбекати локоматив депосида чилангарлик қилувчи Калонов жуда «болажон» чиқиб қолди. У шоҳбекат яқинидаги болалар боғчасида янги йил «ҳазили» қилмоқчи бўлди.

Калонов «фокус» кўрсатиб болаларга қулайлик яратиш учун қурилиш олиб борилаётган жойдаги 500 дона ғишт ва бир кубометр ёғочни кўздан ғойиб қилиб қўйди. Аммо афсунгар амаки, милиция ходимлари Нуриллаев ва Жўраевларни алдаёлмади. Унинг «фокус»и муваффақиятсиз чиқиб, «ҳазили»нинг таги зил бўлди.

Фахриддин АБДУРАЗЗОҚОВ.

CUKURS - BIZNESS
ЦУКУРС - БИЗНЕС ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:

Шакар етказиб бериш бўйича шартномамизга ҳиссадор бўлсангиз,
СИЗ ҲАР ОЙДА 20 ФОИЗДАН 27 ФОИЗГАЧА ФОЙДА ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.
5000 сўмингиз бир ой ичидаёқ 6000 сўмга кўпаяди.

Ҳар бирингиз биз билан ҳамкорликда маблағ ишлаб топишингиз мумкин.

Бизнинг манзил:
Тошкент шаҳри, Ниёзбек йўли (аввалги Урицкий) кўчаси, 6-уй, 101-хона.
Телефонлар:(3712) 60-04-17, 34-05-07, 34-00-98.

Бунинг учун фақат қўнғироғингиз кифоя!

Ярим ҳазил, ярим...

«ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ, ФИРИБГАР!»

Ҳажвия ўрнида

Айрим хонадонлар эшигида «Эҳтиёт бўлинг қопағон ит бор! деб ёзиб қўйилганини кўргансиз. Лекин сарлавҳадагидек огоҳлантирувчи ёзувни ҳеч қаерда учратмагансиз. Тошкентнинг чекка маҳаллаларидан бири «Гулзор»да бундай ёзув бўлмаса-да, аммо уни тез-тез такрорлаб туришади. Ана, кўча бошида қаҳрамонимиз ҳам бўй-сумбатини кўрсатди. «Ўлжа»сига яқинлашгач, нақ буқаламунга айланиб қолди. Қирчиллама ёшда бўлсаям қаттиқ йўтали тутди, шундай юриш қилдики, ҳатто ҳақиқий оқсоқ одам ҳам унинг олдида ип эшолмаса керак. Кўзлари ёшланди, пешонаси ажинларга тўлди. Афт-башарасида ғамгинлик, бечораҳоллик белгилари зоҳир бўлди. Овози титради.

— Эшматжон ака, янги жойга кўчиб келиб қийналиб қолдим. Сиздан бўлак меҳрибоним йўқ, — деди у, ишлай десам касалман. Учта болам эса бир бурда нонга зор. Ўн кун муддатга икки юз сўм бериб турсангиз, фоизи билан қайтараман. Тушимда Ҳизир бувам сизга учрашишимни айтдилар...

Эшмат ака номозхон, содда ва кўнгилчан одам эмасми, Ҳизир бува номини эшитиб, жигари эзилиб кетгандай бўлди. Кеча олган пенсиясидан икки юз эмас, уч юзини қақшаб турган йигитнинг чўнтагига солиб,

— Пул одамнинг хуними, қачон ёрдам керак бўлса тўғри менинг олдимга келавер, - деб ҳам қўйди.

«Бечораҳол» йигит бир неча кун маҳаллада кўринмай, яна бошқа кўчада пайдо бўлди. Бу гал Файзи дўкондорнинг эшигини тақиллатди.

— Маҳаллада кўнгли очиқ киши деганлари учун сизни безовта қилаяпман. Бўлмаса, савобталаб танишларим кўп... Хуллас, қизимни узатяпман, уч минг сўм зарур бўлиб қолди. Роппа-роса бир ойдан кейин тушган тўёнадан қарзимни узаман, фоизи билан, албатта... Тўйларингизда ётиб хизмат қилмасам, худо урсин...

Дўкондорнинг ҳақиқатан ҳам қўли очиқ эди. У савобни бошқа бировлар «илиб» кетишидан чўчиб, сўралган пулни дарров олиб чиқиб берди. «Фақир» йигит эса кўзида ёши билан «Ердан топсанг санаб ол» деб ғудранди-да, кўнгли тўлгач, жуфтакни ростлади.

Эртаси куни масжид имомининг юрагини текшириб кўрди. Бекободдаги «буваси» тўсатдан қазо қилганлиги, ундан бошқа қаровчиси йўқлигидан қарзга ёрдам сўрашга мажбур бўлганини дард билан гапирди. Орага Худони аралаштиргандан кейин раҳмдил имомнинг кўнгли тузсиз хамирдек бўшашиб кетди. Кейин нариги кўчадаги Тошмат амакини шилди, индинига яна бошқа бировни... Хуллас, кўпгина кўнгли бўш одамларнинг сахий ёки бахиллигини ўз синовидан ўтказиб кўрди.

Айтишларича, у нусха ҳозир Оҳангарон томонларда пайдо бўлганмиш. Фирибгардан эҳтиёт бўлинг, азизлар!

Абдунаби МАННОПОВ.

АК ТУРОН
Осиё техника компанияси

1996 йил учун сервис шартномаларини тузишни давом эттирмоқда.
Биз сизларнинг эътиборингизга хизмат кўрсатишнинг кенг турларини ТАКЛИФ ЭТАМИЗ:

- Нусха кўчириш техникаси ва кичик босмахоналарни бир маротаба таъмир этиш
- Konica, Rikon, Canon, Sharp, R/xerox ва бошқа моделдаги нусха кўчириш техникаси учун сарфлаш материаллари ва эҳтиёт қисмлари
- Мижозларнинг қўнғироқлари бўйича дарҳол хизмат кўрсатиш
- Тажрибали мутахассисларнинг маслаҳатлари
- Сервис ташкилотлари ва доимий мижозлар учун зудлик билан пейджинг алоқаси
- Бизнинг мижозимиз бўлсангиз, компаниямизнинг малакали муҳандислари сизнинг нусха кўчириш техникангиз билан боғлиқ ҳар қандай муаммоларни ҳал этадилар.

Шунингдек, Тошкентдаги омбордан қуйидагиларни сотамиз:
KONICA нусха кўчириш техникаси,
PISO кичик босмахоналари ва кесиш, муқовалаш асбоб-ускуналари.
FUKUDA, OLYMPUS медицина асбоб-ускуналари.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ БУТУН ҲУДУДИ БЎЙИЧА КАФОЛАТЛИ ВА КАФОЛАТДАН КЕЙИНГИ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БИЗНИНГ ЗИММАМИЗДА.
БИЗ СИЗНИНГ МУАММОЛАРИНГИЗНИ БИЛАМИЗ.

Манзил:
Тошкент, Абай кўчаси, 4-А, Губкин кўчаси, 1-А.
Телефон: (3712) 44-59-55, 40-31-82.
Факс: 44-55-12.

Ўзбек-Турк «Акатэкс» қўшма корхонаси пул ўтказиш йўли билан 50 ва 15 кг.ли поли-пропилен ун қопларини, тегирмон вальцлари ҳамда IBM 486 Дх2 — / 66/350 / SV6A компьютерларини сотади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Маяковский кўчаси, 6 уй. (Тельман боғи қаршисида). Телефонлар: 67-77-41, 67-23-74.

Тошкент вилояти, Ангрен шаҳар 14-ўрта мактаб томонидан 1990 йилда **Елена Рудольфовна ТИМОФЕЕВА** номига берилган № 166575 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Ўзбекистон ХДП МК Котибияти Фарғона вилояти ҳокими М. Й. Исломовга онаси **НИШОНБИ ая**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар юридик коллежи жамоаси шу коллеж ўқитувчиси Мардон Норқобиловга отаси **Сафар НОРҚОБИЛОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир: Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати:
Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Алимқул СУЛТОНОВ (масъул котиб), Аслиддин БОЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ислом ШОҒУЛОМОВ, Хайрулла ЖЎРАЕВ, Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

БЎЛИМЛАР:
Мафкура ишлари ва партия ҳаёти — 33-20-36, 36-54-35.
Парламент фаолияти ва ҳуқуқ — 36-26-70, 36-57-19.
Иқтисодиёт — 33-21-43, 36-57-22.
Фан ва маданият — 33-07-20, 36-33-40.
Хатлар ва оммавий ишлар — 33-76-04, 36-54-06.
Ахборот ва спорт — 33-12-56, 36-55-16.
Халқаро ҳаёт — 33-47-80, 33-12-16.
Реклама ва эълонлар — 33-38-55, факс: 33-79-14.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда -- 5-27-11; Бухорода -- 3-54-87; Гулистонда -- 2-26-22; Жиззахда -- 3-31-86; Навоийда -- 3-75-43; Наманганда -- 6-43-43; Нукусда -- 7-58-83; Самарқандда -- 35-22-90; Тошкентда -- 33-12-56; Урганчда -- 6-51-35; Фарғонада -- 26-37-16; Қаршида -- 3-25-79; Қумқўрғонда -- 5-26-24.

Навбатчи муҳаррир Ҳ. НОСИРОВ, навбатчи Ҳ. ЭРМАТОВ.

Сотувда эркин нархда.
• Рўйхатдан ўтиш тартиби №00 120
• Газета офсет усулида А—2 форматида босилади
• Ҳажми 2 босма табоқ
• Г — 062

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти -- 21.00. Топширилди -- 21.00. 1 2 3 4 5 6.